UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2017-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Aneta Rybáříková

Vzdělávání dobrovolníků v mentoringovém programu Pět P v konkrétní organizaci

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Jarmila Klugerová, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2017-2018

BACHELOR THESIS

Aneta Rybáříková

The education of the volunteers in the mentoring program Pět P in a specific organization

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

PaedDr. Jarmila Klugerová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne Aneta Rybáříková

Poděkování

Děkuji mé vedoucí bakalářské práce paní PaedDr. Jarmile Klugerové, Ph.D, za její vstřícný přístup a cenné rady. Dále děkuji organizaci HESTIA – Centrum pro dobrovolnictví, z. ú., za poskytnuté materiály a možnost konzultace. Velké poděkování patří také dobrovolníkům, za spolupráci při rozhovorech.

Anotace

Tato bakalářská práce je zaměřena na vzdělávání dobrovolníků v mentoringovém programu Pět P. Je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část představuje dobrovolnictví, jeho historii a právní úpravu v České republice. Dále se věnuje školení a vzdělávání dobrovolníků, organizaci HESTIA – Centrum pro dobrovolnictví, z. ú. a programu Pět P. Praktická část je zpracována na základě kvalitativního výzkumu, metodou rozhovoru. Rozhovor mapuje, jaké jsou vzdělávací potřeby dobrovolníků a zda dobrovolnickou činnosti vnímají jako určitou formu sebevzdělávání.

Klíčová slova

Dobrovolnictví, nezisková organizace, mentoring, program Pět P, supervize, školení, vzdělávání.

Annotation

This bachelor thesis is focused on the education of the volunteers who are interested in the mentoring program called Five P. The thesis is divided into two parts; theoretical and practical. The theoretical part represents volunteering, its history and its legislation in the Czech Republic. The thesis also considers the training and education of the volunteers, to the organization HESTIA and the program Five P. The practical part is processed based on quality research by the method of interview. The interview detects the needs of volunteers and if they feel that volunteering is providing them with some kind of self-education.

Keywords

Education, NGO´s , mentoring, programme Pět P, supervision, training, volunteering.

ÚVOD **8**

TEORETICKÁ ČÁST **9**

1 DOBROVOLNICTVÍ **9**

1.1 Dobrovolnictví ve světě 11

1.2 Dobrovolnictví v ČR 13

1.3 Právní úprava dobrovolnictví v ČR 15

1.4 Pojem dobrovolník 16

2 ŠKOLENÍ A VZDĚLÁVÁNÍ DOBROVOLNÍKŮ **18**

2.1 Mentoring 19

2.1.1 Mentor a Mentee 20

2.2 Supervize dobrovolníků 22

3 HESTIA – CENTRUM PRO DOBROVOLNICTVÍ Z. Ú. **25**

3.1 Charakteristika dobrovolnických programů 27

4 PROGRAM PĚT P **29**

4.1 Historické souvislosti 30

4.2 Průběh dobrovolnické činnosti 31

PRAKTICKÁ ČÁST **33**

5 METODOLOGIE **33**

5.1 Cíle výzkumného šetření 33

5.2 Realizace výzkumného šetření 34

5.3 Zpracování dat a jejich analýza 35

5.3.1 Analýza rozhovorů s dobrovolníky 36

5.3.2 Dílčí závěry 46

5.4 Závěr a doporučení pro praxi 48

ZÁVĚR **49**

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ **51**

SEZNAM PŘÍLOH **54**

ÚVOD

Pro tuto bakalářskou práci je zvoleno téma Vzdělávání dobrovolníků v programu Pět P v konkrétní organizaci. Vzdělávání dospělých je ve společnosti čím dál více aktuální. Společnost se mnohem častěji setkává s dospělými jedinci, kteří se chtějí celoživotně vzdělávat. V této práci jsou klíčovou skupinou dobrovolníci a jejich pohled na dobrovolnictví jako formu vzdělávání. Autorce je samotné téma práce velice blízké, neboť v dané organizaci HESTIA – Centrum pro dobrovolnictví, z. ú. pracuje na pozici koordinátora dobrovolníků v programu Pět P.

Tato bakalářská práce je rozdělena na dvě části. Část teoretickou a praktickou. Teoretická část je zprvu zaměřena na dobrovolnictví, jeho historický kontext a právní úpravu v České republice. První kapitola také seznamuje s pojmem dobrovolník. Velká pozornost je věnovaná školení a vzdělávání dobrovolníků. Zároveň více popisuje mentoring a supervizi, nejen z hlediska obecného, ale také ke vztahu k dobrovolníkům. Ve třetí kapitole se autorka zaměřuje na organizaci HESTIA – Centrum pro dobrovolnictví, z. ú. a charakteristice její činnosti. V poslední kapitole je popsán program Pět P z historického, i současného hlediska. Tato kapitola také obsahuje seznámení s průběhem dobrovolnické činnosti, jako je oslovování dobrovolníků, jejich školení, uzavírání kontraktu, průběh a ukončení této činnosti.

Praktická část je zpracována na základě kvalitativního výzkumu. K jeho realizaci je zvolen polostrukturovaný rozhovor. Ten se uskutečnil s dobrovolníky z jedné supervizní skupiny mentoringového programu Pět P. Cílem výzkumu je zjistit, jaké jsou vzdělávací potřeby dobrovolníků a zda dobrovolnickou činnost vnímají jako určitou formu sebevzdělávání. V této části autorka informuje o realizaci výzkumného šetření, uvádí stručnou charakteristiku respondentů a analyzuje rozhovory. Součástí je také kapitola věnovaná dílčím závěrům. V poslední kapitole je uvedeno doporučení pro praxi, které vychází z výsledků výzkumného šetření.

TEORETICKÁ ČÁST

1 DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolnictví člověka provází od nepaměti, tudíž není v lidské společnosti novinkou. Je těžké nalézt hranice, které by oddělovaly pomoc sousedům, kolemjdoucím, nebo příbuzným od dobrovolné pomoci určené pro sportovní kluby a školy. Můžeme tyto formy pomoci označovat také jako zájmové činnosti nebo občanské výpomoci, neboť mají podobné znaky jako dobrovolnictví. Mezi znaky, kterými vymezujeme dobrovolnou spolupráci, řadíme spontánnost, neočekávání žádného vděku a odměny za provedenou činnost.[1]

Dobrovolnictví představuje velký fenomén, jenž ukazuje na možnost soužití, které je založeno na solidaritě. Každý jedinec si pod pojmem dobrovolnictví představuje něco jiného. Jedna motivační věta však spojuje: „*Dnes já tobě, zítra ty mně.“*[2].

S dobrovolnictvím souvisí několik pojmů. Jako první, bych zmínila dobročinnost, která může být označována také jako filantropie. Slovníkem cizích slov je definovaná jako pomoc sociálně slabým nebo lidumilnost. V západní kultuře má dobročinnost kořeny nejen v křesťanské morálce, ale i v židovské. Spatřujeme ji jako jednu z občanských ctností. U dobročinnosti rozlišujeme dvě formy, a to dobrovolnictví a dárcovství. Dárcovství je téměř pro většinu společnosti srozumitelné. Týká se nepeněžitých a peněžitých darů. Tyto dary jsou určeny pro občany, kteří pomoc potřebují. Dále mohou sloužit k veřejně prospěšným účelům za pomoci nadace, nadačních fondů a sbírek. Za veřejně prospěšné dobrovolnictví označujeme takové dobrovolnictví, které organizují dobrovolnická centra.[3] Partnerem dobrovolníka je tedy většinou organizace. Ta mu poskytne možnost realizovat dobrovolnou činnost. Příjemce dobrovolné pomoci by se měl na dobrovolníka spolehnout, a to v předem dohodnutém rámci.[4] Pro

[1] MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. 3. vyd. Praha: Portál, 2013. s. 59. ISBN 978-80-262-0213-4.
[2] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 26-27. ISBN 80-7367-178-6.
[3] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 35-37. ISBN 80-7367-178-6.
[4] MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. 3.vyd. Praha: Portál, 2013. s. 59. ISBN 978-80-262-0213-4.

organizaci, která s dobrovolníky pracuje, je dobrovolnictví spolehlivým a pravidelným zdrojem pomoci. Pro samotné dobrovolníky je dobrovolnictví zdrojem zážitků, zkušeností a příležitostí pro jejich osobní růst.[5]

Dobrovolnictví se stává nejen fenoménem na straně dobrovolníků, ale také na straně veřejnosti a institucí veřejné správy. Vedou se diskuse o tom, k čemu má dobrovolnictví vlastně sloužit, jaké má funkce a jaké jsou vůbec jeho hodnoty. Klíčové je, jaká očekávání a naděje jsou do dobrovolnictví vkládány. Neméně důležité je také kým. Dobrovolnictví je dle Halmana a Dekkera pravděpodobně ovlivňováno individualizací, kterou oba považují za nejvýznamnější hodnotovou proměnu. Tichou revolucí nazývá Ronald Inglehart změnu hodnot materiálních na postmateriální. Obyvatelé, kteří byli orientováni na materiální hodnoty, vyzdvihovali hodnoty jako respekt k autoritám a hodnoty ekonomické. Zatímco postmaterialisté zdůrazňují hodnoty svobody, participace a sebevyjádření. Především jim jde ale o změnu hodnotových priorit, nikoliv o popření materiálních hodnot. V důsledku individualizace se mění hodnoty dobrovolnických vzorců.

Dle Rochostera existují tři různé perspektivy zkoumání dobrovolnictví. Je v nich zřejmé, že se hodnoty dobrovolnictví, které jsou považované za nejdůležitější, mohou lišit. První perspektivou je perspektiva občanské společnosti. Ta vrací pozornost především na hodnoty občanské zodpovědnosti, tedy hodnoty svépomoci a vzájemné pomoci, solidarity. Nelze opomenout ani hodnotu ideálu spravedlnosti a rovnosti, kdy je morálně neúnosné, aby docházelo k jejich narušování. V druhé perspektivě, tzv. volnočasové, jsou hlavními hodnotami seberealizace, sebevyjádření, zábava, kreativita, relaxace a prožitek. Na dobrovolnictví je tak nahlíženo jako na příjemně strávený volný čas. V neziskové perspektivě je dobrovolnictví považováno jako ušlechtilý akt dobročinnosti. Významnými hodnotami jsou hodnoty humanismu, lásky k bližnímu svému a soucitu s potřebnými.[6]

[5] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 37. ISBN 80-7367-178-6 .
[6] FRIČ, P., T. POSPÍŠILOVÁ a kol. *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století.* Praha: Agnes, 2010. s. 33. ISBN 978-80-903696-8 -9.

Dobrovolnictví je definováno mnoha jedinci výhradně jako individuální aktivita. Není tak divu, že o hodnotách, které jsou kolektivní úrovně, není tolik zmínky. Má však také své tři, stejně nazvané perspektivy, které se ale obsahově liší. Např. perspektiva občanské společnosti v dobrovolnictví spatřuje hodnoty participace, ideologie, sociální změny, demokracie atd.[7]

Dobrovolnictví ušlo dlouhou cestu, než se dostalo do dnešní podoby. Nejen u nás v České republice, ale také ve světě. V následujících dvou podkapitolách se proto budeme zabývat historií dobrovolnictví ve světě a v ČR.

1.1 Dobrovolnictví ve světě

Nejen v humanitárních programech OSN, hrají dobrovolníci nezanedbatelnou roli. Jejich role je významná také v obraně lidských práv, technické spolupráci a procesu podpory demokracie státu. Rok 2001 byl organizací spojených národů vyhlášen za Mezinárodní rok dobrovolníků. Tak se stalo na popud japonské vlády. V Japonsku došlo roku 1995 ke zdrcujícímu zemětřesení. Tisíce dobrovolníků z celého světa se přijeli podílet na odstraňování vzniklých škod. Tehdy se japonská vláda spolu s mezinárodními dobrovolnickými organizacemi rozhodla pro ocenění těchto lidí. Ve světě bylo zřízeno několik asociací. Za úkol mají propojovat obsahově a názorově sobě blízké organizace z různých koutů světa, a tím tvořit mezinárodní sítě. Můžeme v tomto případě jmenovat mezinárodní Červený půlměsíc a Červený kříž, nebo také mezinárodní organizaci Greenpeace.[8]

Nejrozsáhlejší historie dobrovolnictví se ve světě píše v USA. Historie dobrovolnické organizace United Way se v Americe traduje k roku 1887. Tehdy došlo k založení Společnosti charitních organizací. Ta měla za úkol koordinovat a plánovat místní aktivity. Její součástí bylo také vedení fundraisingové kampaně pro 22 organizací. Americký prezident J. F. Kennedy v roce 1961 založil Mírové sbory (anglicky Peace Corps). Ty měly propagovat nejen myšlenku světového přátelství, ale také praktickou

[7] FRIČ, P., T. POSPÍŠILOVÁ a kol. *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století.* Praha: Agnes, 2010. s. 32-37. ISBN 978-80-903696-8 -9.
[8] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 23-27. ISBN 80-7367-178-6 .

pomoc. V dnešní době je v 75 státech světa aktivních 7300 dobrovolníků Mírových sborů. Jejich pomoc se týká např. vyučování dětí, zajištění pitné vody, sázení stromů, bojování proti rozšíření AIDS. Roku 1989 přijeli z velké části mladí dobrovolníci z organizace Peace Corps také do Československa. Vyučovali angličtinu a pomáhali rozvíjet neziskový sektor. Dobrovolnictví v USA zaznamenalo největší rozmach v posledních 30 letech. Je až neuvěřitelné jak se tradice dobrovolnictví šířila natolik, že velká část populace Kanady a Spojených států pocítila potřebu konat něco pro druhé, aniž by byla součástí některé konkrétní organizace. Na severu Ameriky existovala dokonce dříve komunita občanů, kteří se vzájemně podporovali, než ústřední vláda. Dobrovolnictví v Americe je považováno za přirozenou součást života.[9] Spojené státy si stále více uvědomují mimořádné situace, s kterými se děti musí potýkat, a díky tomu hraje dobrovolnictví tak velkou úlohu.[10]

V Evropských zemích existují rozdílné počty dobrovolnických center. V 18. – 19. století, za doby rozvoje průmyslové výroby, se odvíjí tradice dobrovolnictví od práce charitativních a církevních organizací. Dlouholetá tradice dobrovolnictví náleží Velké Británii. Především hovoříme o vzájemné pomoci lidí, kteří se nacházejí v odlehlých čtvrtích venkova, a o charitativní činnosti. Britské dobrovolnické centrum bylo založeno v 70. letech 20. století. Vláda ve velké míře podporuje propagaci dobrovolnictví mezi mladými lidmi. V Německu se dobrovolníci zapojují při integraci přistěhovalců. Jejich činností je také budování mezinárodních vazeb na světové a evropské úrovni.

Odlišná situace je ve Francii. V roce 1971 zákon uvedl, že mezi stát a občany nemá právo vstupovat žádná organizace. Dobrovolnictví má tak v této zemi jiné postavení. Dobrovolníky můžeme spatřovat nejvíce v kultuře, rekreačních aktivitách nebo sportu. Další dobrovolníci působí např. ve výzkumu a vzdělávání. Těchto dobrovolníků je kolem 20 %. Ještě nižší procento dobrovolníků se pak účastní dobročinné činnosti.[11]

---

[9] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 24-25. ISBN 80-7367-178-6 .
[10] GOODLAD, S. *Mentoring and Tutoring by students.* Great Britain: Clays Ltd, St Ives plc, 1998. s. 231. ISBN 0 -7494-2559-8 .
[11] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 26. ISBN 80-7367-178-6 .

Nizozemsko se řadí mezi země se smyslem pro solidaritu. Skupiny občanů začaly samy zakládat svépomocné programy, neboť byly nespokojeny se zachovalými postupy státní péče. Během 60 let minulého století došlo k nahrazení církevních spolků za intervenci silného sociálního státu. Odpovědnost za dobrovolnictví nesou místní úřady, díky tomu dochází k lepšímu propojení mezi místními lidmi a potřebnými komunitami.[12]

1.2 Dobrovolnictví v ČR

Historie dobročinnosti v České republice dosahuje až hluboko do středověku. Počátky jsou bezpochyby spojené s církví. Hlavním posláním tedy byla starost instituce o blaho lidí. Existovaly dvě velké oblasti. Dobročinnost, která měla za předmět duchovno a dobročinnost obecně humanitární. Bohatství a honosný život církevních hodnostářů nenacházely postačující protiváhu v dobročinných skutcích a tak monopol církve krok za krokem slábnul. Také husitská revoluce zaznamenala zeslabení církve. K tzv. oživení církve a její dominance došlo po roce 1620. Velký podíl na tom měl Habsburský stát. Došlo však znovu k vytlačení dobročinnosti a to pod vlivem myšlenek renesance a humanismu, kdy stát upevnil moc nad církví. Důkazem je sociální péče za vlády Josefa II., která byla soustřeďovaná do rukou státu.[13]

Rok 1830 s sebou přinesl velký nárůst nadací, asociací a spolků. Ty napomáhaly k rozvoji umění, vědy, kultury a vzdělávání. Společenský život, byl za národního obrození značně omezen. Vše se projevilo také na neziskových aktivitách a v oblasti filantropie. Aktivity byly realizované odděleně a to v linii české a německé.[14]

Dobročinnost se více rozvinula se vznikem samostatného Československa. Dobrovolné organizace obsahovaly uspořádání organizačních forem: obecní, soukromé, národnostní a náboženské.[15] Celkem bylo 5140 dobročinných spolků, jejichž práce byla zaměřena na výstavbu a správu ústavů a zařízení, např. ozdravovny, chudobince, jesle, ústavy

[12] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 27. ISBN 80-7367-178-6 .
[13] FRIČ, P. a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: NROS, AGNES, 2001. s. 23. ISBN 80-902633-7 -2.
[14] FRIČ, P. a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: NROS, AGNES, 2001. s. 23-24. ISBN 80-902633-7 -2.
[15] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 24. ISBN 80-7367-178-6.

pro choré a sanatoria. Ze statistik vychází, že nejméně zařízení vlastnily spolky a nejvíce obce. Zbylá zařízení pak spadala do majetku církví, jednotlivců, nebo státních orgánů.

Vývoj dobročinnosti byl slibný do roku 1938. K přerušení došlo díky německé okupaci a začátku Druhé světové války. Několik neziskových organizací bylo okupačním režimem zrušeno. Zbylé byly reorganizované na přísně hierarchické a centralizované instituce. Sloužily pouze státní moci.[16] Komunistická strana měla vztah k dobrovolnictví ambivalentní. Na jedné straně dobrovolníky potřebovala k řešení nepříjemných situací nedostatkového socialistického hospodářství. Na druhé straně měla ale ze samovolných dobrovolnických aktivit obavy. Mohlo to ohrozit dominantní postavení strany ve společnosti.[17] Charitativní a sociální organizace byly v rámci tažení proti církvím zrušeny roku 1951. Nadějným nadechnutím vypadal rok 1968, ale k obnovení občanských iniciativ a k faktické aktivizaci nedošlo.[18]

Novou kapitolu odstartoval zákon o sdružování občanů, který byl přijat Federálním shromážděním v roce 1990. Nebyl to však jediný zákon. V platnost vešel také např. zákon o obecně prospěšných společnostech, zákon o svobodě náboženské víry, postavení církví a náboženských společností, zákon o nadacích a nadačních fondech.[19] Takzvanou rehabilitaci dobrovolnictví v ČR můžeme také datovat k druhé polovině 90. let. 20. století. Následoval vznik dalších právních norem, které upravovaly fungování nadací, církevních zařízení, nadačních fondů a obecně prospěšných společností. Dobrovolnictví přináší opět čest a důvěryhodnost, a tím se stává společensky respektovanou aktivitou.[20] Prezident Václav Havel byl hlavním propagátorem myšlenky občanské společnosti. Ta byla založená na vzájemné solidaritě svobodných a plnoprávných občanů a jejich spolupráci. Po roce 1989 byly obnoveny

[16] FRIČ, P. a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: NROS, AGNES, 2001. s. 24. ISBN 80-902633-7 -2.
[17] FRIČ, P. a T. POSPÍŠILOVÁ. V*zorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století.* 1. vyd. Praha: Hestia, 2010. s. 43. ISBN 978-809-0369-689.
[18] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 30. ISBN 80-7367-178-6.
[19] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 30. ISBN 80-7367-178-6.
[20] FRIČ, P. a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: NROS, AGNES, 2001. s. 26. ISBN 80-902633-7 -2.

sdružení a spolky, které byly minulým režimem potlačeny. Díky restitucím mohly pokračovat ve své činnosti, protože jim byl navrácen původní majetek. Hovoříme tak např. o spolku Sokol, Skautu-Junák a sdružením YMCA. Vznikaly také nové neziskové organizace. Ty neměly žádný majetek a šance ho získat byla nereálná. A tak byla jejich činnost postavena na nadšení a pomoci dobrovolníků. Zmínka je tedy o sportovních, kulturních

a mládežnických organizací a v neposlední řadě o organizacích zaměřených sociálně, zdravotně a charitativně.[21]

1.3 Právní úprava dobrovolnictví v ČR

Statut dobrovolníka v České republice upravuje zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. Tento zákon vstoupil v platnost v roce 2003 a díky němu se stala dobrovolnická služba uznávanou. Do Evropy byly zákonem zavedeny termíny jako přijímající a vysílající organizace.[22] Obsahuje nejen vymezení základních pojmů jako je např. kdo je dobrovolník a co poskytuje, ale také informace o náležitostech smluv mezi dobrovolníkem a vysílající organizací a mezi vysílající organizací a přijímající organizací.[23]

Rok 2001 přinesl novelu zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a díky ní mohlo dojít k žádosti o udělení pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí. Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách mohou dobrovolníci působit v zařízeních poskytující sociální služby.[24]

To, jak jsou jednotliví dobrovolníci do organizace přijímáni a jakou přípravou prochází je specifikováno v metodice. Tu vlastní každá organizace, která je akreditovaná. Je možné si také akreditovat více programů najednou. Dobrovolníci, kteří dobrovolnickou činnost vykonávají v akreditované organizaci, mají několik výhod. Jedná se například

[21] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 30-31. ISBN 80-7367-178-6 . 30-31.
[22] *Legislativa dobrovolnictví | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-02]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/pro-organizace/legislativa-dobrovolnictvi
[23] Zákon č.198/2002 Sb., o dobrovolnické službě.
[24] [24] MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. 3. vyd. Praha: Portál, 2013. s. 62. ISBN 978-80-262-0213-4.

o pravidelné supervize, které by měly být součástí programu, pojištění dobrovolníků proti škodě na majetku či zdraví. Dobrovolník má také zaručené postavení dle smlouvy. Nejen dobrovolníci mají výhody. Výhody má i sama organizace, která je akreditovaná. Například náklady spojené s dobrovolnickou činností jako jsou příprava a výkon, nemusí hradit celé sama. O finanční podporu může oslovit Ministerstvo vnitra. Dotace může organizace žádat také na pojištění dobrovolníků.[25]

1.4 Pojem dobrovolník

Dobrovolník je jedinec, který poskytuje svoji energii, čas, dovednosti a vědomosti a tím je prospěšný ostatním lidem a společnosti. To vše poskytuje bez nároku na finanční odměnu.[26] Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické činnosti definuje dobrovolníka, jako fyzickou osobu, která je buď 15 let a její dobrovolnická činnost bude realizovaná na území ČR, nebo osobou, která dovršila 18 let. U zletilého může pak jít i o výkon dobrovolnické činnosti v zahraničí.[27]

Dobrovolník může být také společností vnímán jako spolehlivý pomocník. Mohou na něj být kladeny nároky, které jsou podobné nárokům pro placené zaměstnance. Důležité je proto zmínit a mít na paměti, že i dobrovolnictví, které je vedeno profesionálně, si může udržet spontaneitu a neformálnost.[28]

Dobrovolníci jsou často různých věkových kategorií, zájmů a zaměření. Důležité je zmínit, že v některých organizacích jsou aktivity generačně podmíněny. Je to především způsobeno buď tím, že program organizace vyžaduje fyzickou schopnost, nebo je potřebné generační souznění. Dobrovolníci obecně vykonávají činnost, která je velmi pestrá.

[25] *Legislativa dobrovolnictví | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/pro-organizace/legislativa-dobrovolnictvi
[26] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 35. ISBN 80-7367-178-6.
[27] Zákon č.198/2002 Sb., o dobrovolnické službě.
[28] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 35. ISBN 80-7367-178-6 .

Studenty oblastí sociální práce, psychologie nebo práva můžeme řadit o velké zájemce o dobrovolnictví. Stát se dobrovolníkem pro ně znamená především získání praktických zkušeností z dané oblasti.[29]

[29] FRIČ, P. a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice.* 1. vyd. Praha: Agnes, NROS, 2001. s. 105. ISBN 80-902633-7 -2.

2 ŠKOLENÍ A VZDĚLÁVÁNÍ DOBROVOLNÍKŮ

Pro člověka je učení celoživotním procesem. Beneš definuje celoživotní učení jako: „*Veškeré učební aktivity v průběhu života člověka, které mají za cíl rozvoj znalostí, dovedností a kompetencí a umožňují osobností růst a občanské, sociální a profesní uplatnění*“.[30] Vzdělávání dospělých zahrnuje nejen vzdělávání všeobecní, ale také vzdělávání profesní. To probíhá především po dosažení určitého stupně vzdělání. Prostřednictvím mateřských škol, základních škol a jiných vzdělávacích institucí je jedinec vychováván v prvních desetiletích.[31] Profesní vzdělávání přineslo nový trend, bez kterého už se společnost neobejde. Zkrátka je součástí života společnosti a jedince. Nestačí zkušenosti, dovednosti a schopnosti pouze získat a osvojit si je, ale je důležitý jejich rozvoj a aplikace, neboli použití. Každý jedinec však musí být ochoten a připraven se učit.[32]

Vzdělávání pan Průcha charakterizuje jako edukační činnost, která je činností řízenou a záměrnou. Zatímco vzděláním se rozumí výsledk vzdělávání, seberozvoje, sebevzdělávání. Vzdělání není přenositelné, kdežto vzdělávání se může stát přenositelným zbožím.[33] Dobrovolníci jsou ve většině organizací starší 18 let a je tedy nutné brát na tuto specifickou skupinu zřetel. Dospělí se přichází vzdělávat na základě vlastní motivace a mají určitá očekávání nejen o formě, ale také o kvalitě učení.[34] Jestliže ale dobrovolníci dostanou možnost vzdělávat se, může to mít pozitivní vliv na jejich motivaci a delší setrvání v organizaci.[35]

Pojem školení můžeme považovat relativně za mladý termín, který byl odvozen od anglického slova training. Tento způsob vzdělávání zprostředkovává jedincům osvojit si motorické, senzomotorické a intelektové dovednosti. Z toho vyplývá, že jde

[30] BENEŠ, M. *Andragogika.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. s. 25. ISBN 978-80-247-2580-2.
[31] BELT, H. a M. SIEGRIST. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení.* 1. vyd. Praha: Portál, 2001. s. 13. ISBN 80-7178-479-6 .
[32] VETEŠKA, J. a M. TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. s. 25. ISBN 978-80-247-1770-8.
[33] BENEŠ, M. Andragogika. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. s. 16. ISBN 978-80-247-4824-5 .
[34] *Výcvik dobrovolníků* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: http://www.admp.cz/res/archive/001/000172.pdf?seek=1492785116.
[35] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 77. ISBN 80-7367-178-6.

o praktické učení, jehož cílem je jedince dobře připravit na určitou činnost, ať už pracovní či dobrovolnickou.[36]

Školení dobrovolníků může být nazývané také jako výcvik nebo příprava. Hlavní roli hraje činnost, kterou budou dobrovolníci vykonávat. Dobrovolník, který se bude věnovat dětem v nemocničním prostředí, bude připravován jinak, než dobrovolník, který se bude věnovat dětem na hřišti. Školení může trvat různou dobu. Někdy postačí pár hodin, pokud připravujeme dobrovolníky na činnost při jednorázových akcích, nebo administrativní pomoci. Pokud se jedná, např. o dobrovolnickou činnost v nemocnicích, nebo mentoringovém programu Pět P , může školení probíhat celý den, nebo i víkend. Jestliže se bude jednat o potencionální dobrovolníky na lince důvěry, je důležité, aby absolvovali mnohem dlouhodobější přípravu.[37]

Školení dobrovolníků můžeme rozdělit na obecnou a odbornou dobrovolnickou složku. V té obecné je dobrovolník informován o organizaci jako takové a zároveň o své roli v ní. Je mu také sděleno, kdo je koordinátor a ostatní pracovníci organizace. Odborná část je zaměřena už více prakticky. Na školení se často využívá metoda hraní rolí, kde se jedinci již naplno vžijí do role dobrovolníků a zároveň si mohou vyzkoušet roli klientů nebo rodičů.[38] Při školení si dobrovolníci osvojují mnoho znalostí o dané problematice. Dozvědí se spoustu cenných informací, které mohou využít i v běžném životě.

2.1 Mentoring

Mentoring chápeme především jako individuální, blízký a mezigenerační vztah. Starší a zkušenější osoba neboli mentor, předává dovednosti a znalosti chráněnci, který je mladší a zároveň ne tolik zkušený. Dochází k osobnostnímu rozvoji chráněnce

[36] *Výcvik | Andromedia.cz* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovnik/vycvik
[37] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 79. ISBN 80-7367-178-6.
[38] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 80. ISBN 80-7367-178-6.

a k jeho většímu rozhledu v oblasti kultury a společnosti.[39] Pojmu mentor se budeme více věnovat v následující podkapitole.

Mentoring lze vymezit v několika znacích, které jsou typické jednak pro přirozený mentoring, jednak pro formální mentoring. Je tedy charakterizován jako vztah, který je dynamický, a mezi dvěma osobami dochází ke vztahu, který je jedinečný. Zároveň je to také proces, který je formulovaný typem podpory mentora. Neméně důležitou charakteristikou je fakt, že v partnerství proběhne proces ukončení.

Pokud se detailněji zaměříme na přirozený a formální mentoring, nalezneme určité odlišnosti. Ve formálních mentorských vztazích jsou suplované přirozené vztahy, kterých není dostatek. Mentoringové programy v tomto hrají důležitou úlohu, neboť právě ty formální mentorské vztahy vytváří. Zatímco v přirozeném mentoringu je základním aspektem učení, které probíhá od dětství a rozvíjí se po celou dobu života. Vztah chráněnce a mentora funguje přirozeně. Mentor se tedy neúčastní žádného výcviku a není za činnost placen. Při dostatečné důvěře a respektu obou dvou stran dochází ke kognitivnímu rozvoji. Aby docházelo k rozvoji emocionálnímu, je důležitá oboustranná tolerance a zájem. Oběma osobám je pak vztah přínosný a přináší rozvoj.[40]

2.1.1 Mentor a Mentee

Pojem MENTOR se poprvé objevil v eposu Odysseia, jehož autorem je antický básník Homér. V tomto básnickém díle vypravěč popisuje děj, kdy Odysseus odchází do války, a dává tak syna pod ochranu Mentora. O mentorovi se dnes v literatuře pojednává jako o člověku, který je v blízkém okolí dítěte a má na něj specifický výchovný vliv. Nedochází však k zastoupení rodičovské role, ale k emočnímu, kognitivnímu a osobnostnímu rozvoji dítěte.[41]

[39] BRUMOVSKÁ, T. a G. SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ. *Mentoring*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 11. ISBN 978-80-7367-772-5.
[40] BRUMOVSKÁ, T. a G. SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ. *Mentoring*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 14-16. ISBN 978-80-7367-772-5.
[41] BRUMOVSKÁ, T. a G. SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ. *Mentoring*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010, s. 11. ISBN 978-80-7367-772-5.

Za partnera mentora v mentorském vztahu a zároveň také klienta mentoringového programu, je označován MENTEE. Pojem mentee se nejčastěji vztahuje k sociálně znevýhodněným dětem a mládeži ve věku 6 – 25 let. V anglo-saských státech je chráněnec vymezen termínem protégé. Specifickým znakem protégé je, že se nemusí jednat o sociálně znevýhodněného jedince, ale pouze o jedince, který se učí určité dovednosti, kterou pak využije např. pro povolání. Podpora ze strany mentora je v této situaci z velké části zaměřená na předem určený cíl a jeho splnění. I v tomto případě však dochází k pozitivnímu rozvoji osobnosti. S pojmem protégé se setkáme především v oblasti neformálního vzdělávání, personalistiky a také v akademickém prostředí.[42]

Pokud se zaměříme na samotný vztah mentora a mentee, můžeme jeho vývoj popsat v šesti stádiích. Jsou jimi: „*kontakt, zapojení, důvěra, zhoršení, náprava, ukončení*“.[43] Fáze mentorského vztahu je možné dělit také dle Kellera na očekávání od vztahu, jeho zahájení a ustálení, dále prohloubení, následné zhoršení a na závěr ukončení. Podle těchto stádií je dynamika mentorského vztahu následná. Očekávání. V této fázi si mentor o budoucím vztahu vytváří představu. Důležitým aspektem jsou jeho cíle, hodnoty a motivace. Nejen u mentora, ale také u svěřence, hraje důležitou roli míra odvahy vytvořit vztah, který bude kvalitní. Dojem na druhého člověka si při prvním kontaktu tvoříme během počátečních čtyř minut. Pro rozhodnutí, zda vztah bude pokračovat nebo nikoliv, hrají důležitou roli tyto první momenty.

Zahájení vztahu je druhým stádiem. Svěřenec a mentor vzájemně hledají jednotnou základnu a prozkoumávají zájmy, které by mohli mít společné. Cílem této fáze je vzájemné poznání, ke kterému dochází pomocí dotazů. Pokud dojde k oboustrannému rozhodnutí, že se jedinci chtějí i nadále ve vztahu účastnit, je to jeden z impulzů, kdy sebe navzájem začnou spatřovat jako jedinečnou osobnost. Třetím stádiem je ustálení a prohloubení Rozvoj této fáze, se uskutečňuje až po odlišné době. V některých případech může ustálení a prohloubení přetrvávat i během fungování vztahu. Na

[42] BRUMOVSKÁ, T. a G. SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ. *Mentoring*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010, s. 11. ISBN 978-80-7367-772-5.
[43] BRUMOVSKÁ, T. a G. SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ. *Mentoring*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010, s. 84. ISBN 978-80-7367-772-5.

svěřence má velký dopad, jestliže mentorský vztah v této fázi, která je ustálená, trvá co nejdéle.[44]

2.2 Supervize dobrovolníků

Přejaté anglické slovo supervision, překládá anglicko-český slovník jako dozor, kontrolu, dohled nebo také jako řízení.[45] Autorem termínu supervize byl J. Bracett v roce 1907. Důležité je zmínit, že nejznámějším průkopníkem supervize je Michal Balint. Dospěl k názoru, že je důležité, aby se lékař zabýval sociálním prostředím klienta a ne pouze jeho nemocí.[46]Nejčastěji užívanou definicisupervize, formuluje Hess jako: „*Čistou mezilidskou interakci, jejímž obecným cílen je, aby se jedna osoba, supervizor, setkávala s druhou osobou, supervidovaným, ve snaze zlepšit schopnost supervidovaného účinně pomáhat lidem*“.[47] Supervize má dle Kadushina v sociální práci funkci podporující, řídící a vzdělávací. Funkci vzdělávací můžeme nazvat funkcí formativní, při které u supervidovaných dochází k rozvoji schopností, dovedností a porozumění. Supervidovaný rozebírá a reflektuje vztah s klientem, kdy supervizor může být nápomocen, např., aby supervidovaný porozuměl lépe klientovi, byl si vědom svých reakcí na klientovi a zároveň, aby hledal situace a způsoby práce s klientem, které jsou podobné.[48]

Existuje několik typů supervize v různých oborech lidské činnosti. Nejblíže má dobrovolnická supervize k supervizi např. v sociální práci. Důležité je, aby supervize byla odpovídající potřebám dobrovolníků. V této supervizi probíhá komunikace ve skupině dobrovolníků spolu se supervizorem. To vše, by se mělo odehrávat v bezpečném prostředí, kde se dobrovolníci budou cítit uvolnění a dají najevo své

[44] BRUMOVSKÁ, T. a G. SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ. *Mentoring*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010, s. 84-85. ISBN 978-80-7367-772-5.
[45] KOPŘIVA, K *Lidský vztah jako součást profese*. 5. vyd. Praha: Portál, 2016. s. 136. ISBN 80-7367-181-6 .
[46] HAVLÍČKOVÁ, M. *Mentoring a supervize jako zdroj sebereflexe*. Praha: VOŠSP, 2011. ISBN 978-80-905109-2 -0.
[47] HAWKINS, P. a R. SHOHET. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2004. s. 59. ISBN 80-7178-715-9.
[48] HAWKINS, P. a R. SHOHET. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2004. s. 60. ISBN 80-7178-715-9.

pocity vycházející z činnosti. [49] Supervize je prostorem, kde se bez obav, výčitek a pocitu nepochopení, mohou dobrovolníci svěřit s omyly či pochybnostmi. Zároveň slouží dobrovolníkům také jako prevence před ztrátou motivace a jejich možným odchodem z organizace. Supervizi můžeme považovat i za prostor, v kterém můžeme dobrovolníka ocenit[50]. Je vhodnou metodou, která slouží k vzdělávání dospělých. Vzdělávací supervize má své místo v konceptu celoživotního učení a představuje nástroj profesního vzdělávání dospělých [51]

Supervize, jako další forma vzdělávání je O. Matouškem definována jako: *„Celoživotní forma učení, zaměřená na rozvoj profesionálních dovedností a kompetencí supervidovaných, při níž se klade důraz na aktivaci jejich vlastního potenciálu v bezpečném a tvořivém prostředí.“*[52] Vzdělávací supervize se zaměřuje na zkušenostní učení. Napomáhá tomu učení nápodobou, zpětnou vazbou nebo za pomoci mentoringu. Supervize tak naplňuje díky své dlouhodobosti, systematičnosti a umožnění rozvoje, předpoklad celoživotního učení.[53] Každý jedinec má tak nárok se vzdělávat a to bez ohledu na věk. Důležitá je především harmonie jeho možností, zájmů a potřeb.[54]

Skupinová supervize je pro dobrovolníky nedílnou součástí výkonu dobrovolnické činnosti. O tom jak supervize probíhá, jsou dobrovolníci seznámeni ještě před uzavřením dobrovolnické smlouvy. Dobrovolníci musí splňovat 80% docházku. Ti, kteří se neúčastní supervize, mohou být z programu vyřazeni. Supervize probíhá 1x měsíčně vždy v jeden určený den od 18:00 hod. do 21:00 hod. Skupina je vedena

[49] MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. 3. vyd. Praha: Portál, 2013. s. 59. ISBN 978-80-262-0213-4.
[50] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 81-82. ISBN 80-7367-178-6.
[51] KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. 5. vyd. Praha: Portál, 2016. s. 136. ISBN 80-7367-181-6.
[52] MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 349. ISBN 978-807-3675-028.
[53] HAVRDOVÁ, Z. a M. HAJNÝ. *Praktická supervize: průvodce supervizí pro začínající supervizory, manažery a příjemce supervize.* 4. vyd. Praha: Galén, 2008. s. 22-24. ISBN 978-807-2625-321.
[54] *Strategie celoživotního učení.* Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007. s. 8 -9. ISBN 978-80-254-2218.

supervizorem v kooperaci s koordinátorem skupiny. Každá supervizní skupina má svého stabilního koordinátora.[55]

[55] *Manuál programu Pět P*, Praha: HESTIA, 2015. s. 13-14. (interní dokument)

3 HESTIA – CENTRUM PRO DOBROVOLNICTVÍ Z. Ú.

HESTIA působí v Praze již od roku 1993 a začínala tehdy jako Nadace pro rodinu při pražské rodinné poradně. Hestia, Antická bohyně mezilidských vztahů a rodinného krbu se stala natolik velkým vzorem, že byla podle ní organizace pojmenovaná. Z nadace na občanské sdružení byla HESTIA změněna v roce 1998. Byl to rok, kdy se dobrovolnictví začalo věnovat a tím vznikl článek HESTIA – Národní dobrovolnické centrum.[56] Pomáhat při utváření dobrých a příjemných mezilidských vztahů jednak v rodině, jednak v širším prostředí, bylo hlavním cílem sdružení. Nesmíme opomenout také na poslání, jako je propagace, podpora a rozvoj samotného dobrovolnictví. Prezentace aktivit do TV, rozhlasu a tisku není organizaci cizí. Důkazem toho je rok 1995, kdy HESTIA spolu s Českou televizí připravila televizní dokument, který se týkal politického dopadu na české rodiny.[57]

HESTIA od roku 1999 uděluje cenu Křesadlo, neboť je pro ni důležité motivovat ostatní k dobrovolnictví. Tato cena znamená ocenění nadšení a dobrosrdečnosti dobrovolníků. Zkrátka *„Křesadlo je cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci“*.[58] Rok 2005 s sebou přinesl již druhý článek HESTIA – Metodické a vzdělávací centrum. Díky němu se organizace podílí na projektech supervize a také vzdělávání, především v oblastech zdravotních a sociálních služeb. Cíl se však nezměnil. Stále jsou prioritou dobré mezilidské vztahy.[59]

Ke změně došlo 1. ledna 2016, kdy přibyl další článek HESTIA – Centrum pro dobrovolnictví, z . ú . HESTIA má tím pádem již tři organizační články, kterými jsou: mentoringové dobrovolnické programy, národní dobrovolnické centrum a metodické

[56] *Co jsme již zažili | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/co-jsme-jiz-zazili.
[57] *About us | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/about-us.
[58] *Co jsme již zažili | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/co-jsme-jiz-zazili.
[59] *Co jsme již zažili | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/co-jsme-jiz-zazili.

a vzdělávací centrum.[60] O mentoringových dobrovolnických programech budeme více hovořit v podkapitole.

Tato organizace se snaží o zprostředkování hodnot, které jsou jí vlastní, dobrovolníkům, firmám i dalším organizacím, se kterými probíhá spolupráce. Může se pyšnit několika hodnotami, jako je rozvoj občanské společnosti nebo jedince a jeho účinkování ve skupině Dále do hodnot zahrnujeme ohleduplnost, vnímání a odpovědnost, zejména tu společenskou. Nemělo by se zapomenout ani na spolupráci, která je dlouhodobá, nebo na oceňování dobrovolnické činnosti.[61]

Nejen, že HESTIA realizuje výše zmíněné, ale má ještě řadu vedlejších činností. Mezi ně patří např. podpora firemního dobrovolnictví, organizace kurzů a s tím spojená lektorská činnost a také supervize.[62] Vzdělávací kurzy jsou určeny nejen koordinátorům dobrovolníkům, ale také pracovníkům pomáhajícím profesí. Účast na kurzu managementu dobrovolnictví je předpokladem pro absolvování zkoušky nazývanou Koordinátor dobrovolníků a získání osvědčení. V roce 2014 se stal koordinátor dobrovolníků akceptovanou profesí. HESTIA zajišťuje kurzy management dobrovolnictví I a II. Oba jsou akreditováni Ministerstvem práce a sociálních věcí. Dalším vzdělávacím kurzem je Úvod do supervize v pomáhajících profesích, Supervize v pomáhajících profesích I a II a také Supervize pro koordinátory dobrovolníků. Organizace také nabízí, ať už studentům, absolventům, nezaměstnaným nebo pracujícím, které zajímá neziskový sektor, odbornou stáž.[63]

Firemní dobrovolnictví se stalo součástí HESTIA v roce 2002. Díky němu dochází k propojení neziskového a komerčního sektoru.[64] Portál Dobrovolník.cz provozuje organizace od roku 2001 a jedná se o nejnavštěvovanější a největší web

[60] *Co jsme již zažili | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/co-jsme-jiz-zazili.
[61] *Poslání a hodnoty | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/poslani-a -hodnoty.
[62] *Poslání a hodnoty | HESTIA* [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/poslani-a -hodnoty
[63] *Vzdělávací kurzy | HESTIA,* [online]. [cit. 2017-12-07]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/pro-organizace/vzdelavaci-kurzy.
[64] *Firemní dobrovolnictví | HESTIA,* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/pro-organizace/firemni-dobrovolnictvi .

o dobrovolnictví v ČR. Novou podobu dostal v roce 2016 a díky ní je možné oslovovat případné zájemce o dobrovolnictví rychlejším a snadnějším způsobem.

3.1 Charakteristika dobrovolnických programů

Jak již bylo výše uvedeno, tak se HESTIA věnuje také třem dobrovolnickým mentoringovým programům. Jsou jimi program Pět P, 3G a KOMPAS. Každý program je specifický. Avšak v programu Pět P a KOMPAS můžeme najít určitou paralelu.

KOMPAS vznikl v roce 2007 v Ústí nad Labem a je složený ze slov KOMunikace, PArtnerství a Spolupráce. Jeho původ však sahá až do Kanady, do programu P. E. A. K, který slovně znamená Performance, Enrichment and Achievement for Kids. Podklady tohoto programu do ČR přivezla Mgr. Lenka Černá, která vykonávala stáž v kanadském programu Big Brothers Big Sisters. Tento volnočasový program je určen pro stejnou věkovou kategorii jako program Pět P, tedy pro děti ve věku 6 – 15 let. Do KOMPASU mohou být zařazeni klienti, kteří žijí v prostředí ekonomicky a sociálně znevýhodněném, nebo si prošli šikanou či jsou jí ohroženi. Dále je program určen pro děti, které mají problém zařadit se do třídního kolektivu a také pro ty, kteří nemají možnost se rozvíjet ve svých zájmech. Program je realizovaný skupinovou formou. Kdy se setkává skupinka šesti dětí, minimálně s dvěma dobrovolníky. Společně spolu tráví jedno odpoledne v týdnu po dobu minimálně 5 měsíců. Náplní schůzek mohou být, např. sportovní aktivity, výlety, povídání si, vyrábění, kreslení. Program se odehrává na několika základních školách v Praze, kde mají vyhrazený prostor. Pro školy program KOMPAS znamená alternativu ke školním aktivitám.[65]

Program 3G – Tři generace vznikl v Praze roku 2001 a umožňuje dlouhodobý vztah mezi rodinou a dobrovolníkem, který je starší 50 let. Tento program podporuje soudržnost mezi generacemi. Je tak určen pro rodiny, kterým schází babička, či dědeček. Děti v tomto programu mohou být i předškolního věku. Setkávání probíhá 1 až 2 odpoledne v týdnu, minimálně po dobu 6 měsíců a je založeno na přátelském vztahu.[66]

[65] *Metodika Programu KOMPAS*, Praha: HESTIA, 2010. s 1 -3. (interní dokument)
[66] *Vše o dobrovolnictví, dobrovolnících a dobrovolnických programech | HESTIA*, [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/co-delame/program-3 -g -tri-generace.

Třetím mentoringovým volnočasovým programem je Program Pět P. Tomuto programu je věnovaná samostatná kapitola, neboť je stěžejním bodem této bakalářské práce.

4 PROGRAM PĚT P

Program Pět P v České republice existuje od roku 1996 a je národní variantou amerického programu Big Brothers Big Sisters. Americký program Big Brothers Big Sisters existuje od roku 1904 a rozšiřoval se po dobu 20. století pouze v anglicky mluvících zemích. Po světě se začal rozšiřovat v 90. letech za pomoci webových stránek a internetu. V ČR, byl na mezinárodní konferenci poprvé představen roku 1995 jako dobrovolnický program přicházející z Ameriky. Všichni v té době byli zvědaví, co do České republiky přišlo. Mnozí účastníci konference byli k programu Big Brothers Big Sisters skeptičtí. Nebylo známé, že by se konkrétnímu dítěti, jednou týdně věnoval dobrovolně dospělý člověk.[67] Více se historii programu Pět P budeme věnovat v první podkapitole.

Program Pět P je preventivní volnočasový program a poskytuje nejen dětem, ale i dobrovolníkům přátelství, pomoc, podporu, prevenci a péči. Je určen pro děti ve věku od 6 do 15 let a je založen na přátelském vztahu jeden na jednoho. Jedná se tedy o individuální vztah, kdy se dítě setkává se zletilým dobrovolníkem. Do programu se může zapojit celá řada klientů. Jsou jimi třeba děti ze sociálně slabých rodin nebo ty, které mají specifické poruchy učení nebo poruchy chování. Děti, které nejsou schopné navázat vztahy s kamarády a udržet je. Dále děti ohrožené šikanou, nebo pro ty, které jsou zapojeni do nevhodných part, gangů. Program je také určený pro děti hyperaktivní, úzkostné a ty, které jsou v pěstounské péči. Klienta je důležité podpořit, aby zlepšil své komunikační a sociální dovednosti. Dobrovolník může dát dítěti prostor, kde se může cítit bezpečně, může mu důvěřovat, zvýšit si sebevědomí a také mu ukázat, že volný čas, se dá trávit smysluplně. Pro klienta je dobrovolník kamarád, společník, nikoliv učitel nebo rodič. Dvojice se spolu setkává jednou týdně na 2 – 3 hodiny a jejich náplní schůzek jsou volnočasové aktivity. Na aktivitách se domlouvají spolu a je tedy na nich, jak čas stráví. Schůzku je možné časově prodloužit. Podstatné ale je, aby se dvojice už nějakou dobu znala a věděla, co od sebe navzájem mohou očekávat. Pokud by schůzka měla přesáhnout 6 hodin tak je hlavní, aby s tím souhlasil zákonný

[67] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 121. ISBN 80-7367-178-6.

zástupce. K tomu slouží písemný souhlas zákonného zástupce, který dobrovolníci dostanou v tištěné podobě nejpozději při uzavírání kontraktu. Smlouva se uzavírá na dobu nejméně 1 roku a maximálně může trvat 3 roky. Vždy po roce dochází k tzv. přehodnocení vztahu.[68]

Program Pět P mimo jiné pořádá další volnočasové aktivity pro děti i dobrovolníky a jeho doménou je také letní tábor pro klienty programu. Pro rodiče klientů program nabízí psychosociální poradenství formou rodičovských skupin, které jsou dobrovolné a bezplatné.

V roce 2001 vznikla Asociace Pět P v České republice. Na toto občanské sdružení se můžou její členové obracet s nejrůznějšími podněty ohledně realizace programu. Má za úkol zajišťovat nejen metodické vedení, ale také podporovat rozvoj nových poboček tohoto programu. Mezi cíle asociace spadá např. sdružování koordinátorů, manažerů, dobrovolníků, supervizorů a podporování využití programu Pět P v České republice.[69]

4.1 Historické souvislosti

Jak bylo již výše zmíněno, rok 1996 byl pro program Pět P v České republice klíčovým. Došlo občanským sdružením HESTIA a Nadací Open Society Fund k odstartování pilotního programu pro pomoc dětem, které podporu potřebují. Sestaveno bylo 11 dvojic. Dobrovolníci se scházeli jednak mezi sebou, jednak s odborníky. Mohli tak sdělovat své problémy, které vycházely ze setkávání s dětmi. Přeložení Big Brothers Big Sisters na Velký bratr a Velká sestra, přineslo diskuse o tom, zda je tento název přijatelný či nikoliv. Nakonec byl za všeobecného souhlasu přijat název Pět P, který setrval do současnosti. Po dobu prvních dvou let se Nadace Open Society Fund Praha rozhodla komplexně finančně program Pět P zajistit. Strategie do dalších let pokračovala tak, že každý rok se podpora sníží o 25%. Program tak měl zázemí, ale už předem bylo známo, že se musí vynaložit úsilí k hledání vlastních zdrojů.[70]

[68] *Manuál programu Pět P,* Praha: HESTIA, 2015. s. 3 -5. (interní dokument)
[69] *Manuál programu Pět P*, Praha: HESTIA, 2015. s. 3. (interní dokument)
[70] Klub UNESCO Kroměříž a HESTIA – Národní dobrovolnické centrum Praha. *Dobrovolnictví v české společnosti – současnost a perspektivy*. Kroměříž: TYPOservis Holešov, 2010. s. 62-63.

Národním koordinačním centrem pro celou ČR se v roce 1998 stalo Národní dobrovolnické centrum HESTIA. Program Pět P nezůstal pouze v Praze, ale rozšířil se do Plzně, Brna, Kroměříže, Českých Budějovic a Ústí nad Labem.[71] V roce 2001 se pak program rozšířil do dalších 6 měst České republiky. Začátkem roku 2002 bylo do programu Pět P zapojeno 350 dobrovolníků.[72]

4.2 Průběh dobrovolnické činnosti

To jak se dobrovolníci do organizace oslovují, vybírají, školí a motivují, je proces, který se stále opakuje. Prvotní oslovování dobrovolníků by mělo probíhat celoročně, avšak září, říjen, nebo leden, únor jsou měsíce, které především pro studenty znamenají klidnější období.[73] O programu Pět P se dobrovolníci mohou dozvědět na základě webu www.dobrovolnik.cz, z webových stránek www.hest.cz, nebo z přednášek a prezentací uskutečňovaných na středních, vyšších odborných a vysokých školách. Pokud dobrovolníci organizaci kontaktují, jsou zváni na úvodní schůzku, která slouží k ujasnění očekávání a předání informací o programu a náplni dobrovolnické činnosti.[74]

Pokud jedincův zájem stále trvá, je důležité, aby se ještě před samotným školením zúčastnil pohovoru s paní psycholožkou. Ta na základě psychodiagnostik konzultuje s koordinátory, zda je vhodné jedince zařadit do programu či nikoliv. Jestliže je doporučen, je pozván na víkendové školení. To je orientováno na sebezkušenost, zjištění hranic, sdělení obav a očekávání a také představě o budoucím parťákovi. Po školení se nejen potencionální dobrovolník, ale také tým pracovníků, do kterého je zahrnut lektor výcviku, koordinátoři a psycholog, rozhodují o zařazení jedince do programu. Dojde-li k přijetí dobrovolníka, následuje sestavení dvojice, které koordinátoři konzultují spolu s psycholožkou. Hlavní zřetel je brán na uspokojení potřeb dítěte. Dobrovolníkovi se pak vytipované dítě na základě kazuistiky představí,

[71] Klub UNESCO Kroměříž a HESTIA – Národní dobrovolnické centrum Praha. *Dobrovolnictví v české společnosti – současnost a perspektivy*. Kroměříž: TYPOservis Holešov, 2010. s. 63.
[72] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 122. ISBN 80-7367-178-6.
[73] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 79. ISBN 80-7367-178-6.
[74] *Manuál programu Pět P*, Praha: HESTIA, 2015. s. 11. (interní dokument)

jestliže se s ním chce setkávat, volá se zákonným zástupcům, že byl nalezen konkrétní dobrovolník a jestli jejich zájem stále trvá. Pokud souhlasí, přichází na řadu domluvení kontraktu.[75]

Kontrakční schůzka probíhá za účasti zákonného zástupce, dítěte, dobrovolníka a tak koordinátora. Při tomto setkání se podepisují smlouvy a společně se vyplňuje individuální plán.[76] Dále se dvojice setkává už sama, dle pravidel programu. S dobrovolníky se udržuje emailový, telefonický kontakt a především se s nimi koordinátor setkává jednou za měsíc na supervizi.[77] Ani se zákonnými zástupci nekončí kontakt, ale koordinátoři jsou jim k dispozici při jakýchkoliv dotazů nebo výtek. Koordinátor zároveň rodiče jednou za 3 měsíce kontaktuje s tím, zda u nich nenastaly nějaké změny a jak jsou s programem spokojeni.

Jak již bylo výše uvedeno, dvojice se dle smlouvy může setkávat po dobu max. 3 let. Vždy se ale po 1 roce vztah přehodnotí. Sejdou se klient, dobrovolník, zákonný zástupce a koordinátor programu, aby společně zhodnotili, jaký společný rok byl, zda se i nadále dvojice chce setkávat a jakou mají představu do budoucna.[78]

Ukončení smlouvy, ať už z rozhodnutí dvojice po roce setkávání, nebo vypršením smlouvy, nemusí znamenat konec setkávání se dobrovolníka a dítěte. Společně se mohou dále neformálně setkávat. Dítě má pak možnost mít dalšího dobrovolníka a je dále zváno na akce a tábor. Stejně tak i dobrovolník může věnovat čas dalšímu dítěti. Smlouvu lze s dobrovolníkem rozvázat i dříve než dovršením jednoho roku a to ve výjimečných situacích. Např. jestliže dobrovolník opakovaně porušuje pravidla programu, nebo pokud je dobrovolník trestně stíhán, odstěhuje se či se u něj projeví závislostní chování.[79]

[75] *Manuál programu Pět P*, Praha: HESTIA, 2015. s. 11- 12. (interní dokument)
[76] *Manuál programu Pět P*, Praha: HESTIA, 2015. s. 12. (interní dokument)
[77] TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. s. 122. ISBN 80-7367-178-6.
[78] *Manuál programu Pět P*, Praha: HESTIA, 2015. s. 3 -5. (interní dokument)
[79] *Manuál programu Pět P*, Praha: HESTIA, 2015. s. 14-15. (interní dokument)

PRAKTICKÁ ČÁST

5 METODOLOGIE

Praktická část bakalářské práce byla realizována na základě kvalitativního výzkumu. Kvalitativní výzkum s sebou nese několik pozitivních, ale také stinných stránek. Za velkou výhodu tohoto výzkumu je považována jeho hloubka. Dochází tak k získání hloubkovému popisu situace. Těžko ho lze replikovat, a to díky jeho nestrukturovanosti a pružnosti. Za další úskalí můžeme považovat malou transparentnost.[80]

Autorka pro zpracování kvalitativního výzkumu zvolila metodu rozhovoru. Ten je relativně bohatě využívaný v pedagogice, psychologii, andragogice, sociologii a antropologii. Rozhovor neboli interview umožní navázat osobní kontakt s respondenty a zároveň zachytit jejich vnější reakce a ne pouze sdělovaná fakta. Existuje několik typů rozhovorů. Můžeme ho rozlišovat podle počtu zúčastněných osob, na skupinový nebo individuální. Rozhovor dále rozdělujeme dle struktury otázek na nestrukturovaný, polostrukturovaný a strukturovaný.[81]

Pro tuto práci byl zvolen rozhovor polostrukturovaný. Je charakteristický tím, že autor má předem připravené otázky, které však může během rozhovoru měnit dle situace. Zároveň se polostrukturovaný rozhovor jeví jako méně formální a díky tomu jistá volnost vytváří přirozenější kontakt a ulehčuje plynulou komunikaci.[82]

5.1 Cíle výzkumného šetření

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, jaké jsou vzdělávací potřeby dobrovolníků a zda dobrovolnickou činnosti vnímají jako určitou formu sebevzdělávání. Autorka se tak zajímala o to, co dobrovolnická činnost jedincům přináší, zda je nějak rozvíjí. Dále se zajímala o supervizi. Jaký na ni mají jedinci názor a zda ji mohou vnímat jako formu vzdělávání. Velká pozornost byla také věnovaná

[80] HENDL, J. *Kvalitativní výzkum.* 1. vyd. Praha: Portál, 2005. s. 52-53. ISBN 80-7367-040-2.
[81] SKALKOVÁ, J. a kol. *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n .p., 1983. s 92-93. č . 46-00-22-1.
[82] REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a .s., 2009. s. 111-112. ISBN 978-80-247-3006.

kurzům a dalšímu vzdělávání v organizaci, respektive tomu, zda dobrovolníci o něco takového vůbec jeví zájem.

Autorka stanovila 5 dílčích cílů, které vychází z cíle hlavního. Ke každému dílčímu cíli pak formulovala výzkumné otázky. Dílčími cíli a výzkumnými otázkami jsou:

Dílčí cíl č. 1: Zjistit, zda supervize pro dobrovolníky znamená pouze splnění podmínek programu Pět P, nebo pro ně má i jiný význam.

Výzkumná otázka č. 1: Jak hodnotí dobrovolníci supervizi?

Dílčí cíl č. 2: Zjistit, zda se dobrovolníci chtějí účastnit bezplatných kurzů.

Výzkumná otázka č. 2: Mají dobrovolníci zájem o bezplatné kurzy?

Dílčí cíl č. 3: Zjistit, jakou představu mají dobrovolníci o kurzech.

Výzkumná otázka č. 3: Jakou představu mají dobrovolníci o kurzech?

Dílčí cíl č. 4: Zjistit, zda má dobrovolnictví význam pro jejich osobní rozvoj.

Výzkumná otázka č. 4.: Vidí dobrovolníci význam v jejich činnosti pro jejich osobní rozvoj?

Dílčí cíl č. 5: Zjistit zda krom kurzů existuje nějaká jiná forma vzdělávání, kterou by dobrovolníci ocenili.

Výzkumná otázka č. 5: Jaký způsob vzdělávání by dobrovolníci uvítali?

5.2 Realizace výzkumného šetření

Výzkumné šetření autorka zahájila 14. prosince 2017, kdy samotnému zahájení předcházelo promyšlení výběru respondentů, stanovení cíle a následně příprava rozhovoru. Na základě kritérií polostrukturovaného rozhovoru připravila 14 pevných otázek. S dobrovolníky jsou udržovány dlouhodobé vztahy, používá se při komunikaci tykání, které umožňuje příjemnější a důvěrnější komunikaci. Otázky tomu tak byly přizpůsobeny.

K uskutečnění rozhovoru autorka záměrně oslovila respondenty z řad dobrovolníků patřících do stejné supervizní skupiny. Má za to, že díky tomu dojde k přesnějšímu zpracování informací a tím i zřetelnějšímu doporučení pro praxi. V dané supervizní skupině je k datu 1 . únoru 2018 13 dobrovolníků. Rozhovoru se však účastnili jen ti dobrovolníci, kteří dobrovolnickou činnost vykonávají minimálně půl roku. Tím se dá předpokládat, že už nabyli několika zkušeností a mají dobrý přehled o fungování a pravidlech organizace. Za těchto okolností bylo osloveno 8 dobrovolníků**.** Respondenti byli ve věkovém rozmezí od 20 let do 32 let. Jejich pracovní nebo studijní zaměření je odlišné. Dobrovolníci, kteří studují, se zaměřují na oblast sociální práce, pedagogiky a psychologie, zatímco pracující dobrovolníci se pohybují v manažerském a IT sektoru. Všichni si velice ochotně našli čas a rozhovoru se zúčastnili.

Rozhovory probíhaly individuálně. Než samotný rozhovor začal, respondenti byli seznámeni s tím, za jakým účelem se koná a že je zcela anonymní. Dobrovolníci byli také informováni o nahrávání rozhovoru. Díky nahrávání rozhovoru bylo zachované každé mluvené slovo respondenta a mohlo tak dojít k doslovné transkripci. Rozhovory jsou součástí příloh. Následně autorka rozhovory zpracovala na základě postupu kvalitativního výzkumu. Výzkum byl ukončen 6. února 2018.

5.3 Zpracování dat a jejich analýza

Tato kapitola je zaměřena na analýzu a následnou interpretaci dat. Prostřednictvím dat získaných na základě rozhovorů s respondenty, autorka odpovídá na výzkumné otázky. Pro větší přehlednost jsou nejprve stručně charakterizováni jednotliví respondenti a rozebráni jednotlivé otázky a odpovědi. Otázky, které byly stanoveny na začátku výzkumného šetření, jsou zodpovězeny v závěru.

Charakteristika respondentů:

Respondent č. 1: Dobrovolnice se do programu rozhodla přihlásit v dubnu roku 2016. Účastnila se podzimního školení a v listopadu téhož roku se začala setkávat s desetiletým klientem, kterému byla diagnostikovaná poruchou ADHD a žije v pěstounské péči.

Respondent č. 2: Dobrovolník ve věku 30 let se do programu přihlásil v lednu roku 2017. Po absolvovaném školení v únoru téhož roku, se začal v květnu vídat s jedenáctiletým klientem, který v programu na svého dobrovolníka čekal rok.

Respondent č. 3: Dobrovolnici, která se přihlásila do Pět P v prosinci roku 2016, je 28 let. Zúčastnila se školení v únoru 2017 a po něm začala věnovat svůj čas čtrnáctiletému klientovi, který byl do programu přihlášen roku 2014.

Respondent č. 4: Nejmladší devatenáctiletá dobrovolnice se přihlásila v březnu 2017 a ve stejném roce i měsíci se zúčastnila školení. Od května 2017 se setkává s klientkou, která žije v pěstounské péči.

Respondent č. 5: Dobrovolnice se do programu přihlásila na podzim roku 2016. Studuje a je ve věku 25 let. Účastnila se podzimního školení, po kterém ji byl vybrán devítiletý klient s aspergerovým syndromem. Společně se začali setkávat v prosinci téhož roku.

Respondent č. 6: Přihlášená dobrovolnice z listopadu 2016 se účastnila školení v únoru 2017 a s klientkou se začala potkávat o měsíc později. Klientka na svou dobrovolnici čekala půl roku.

Respondent č. 7: Dobrovolník přihlášený do programu v lednu 2017 byl součástí jarního školení téhož roku. Tráví čas s třináctiletým klientem, u kterého je možné riziko inklinace k nevhodné partě, gangu.

Respondent č. 8: Dlouholetá dobrovolnice má v programu již druhého klienta. Účastnila se školení v roce 2014 a setkává se s šestiletým klientem, který žije v neúplné rodině.

5.3.1 Analýza rozhovorů s dobrovolníky

Tato kapitola slouží k analýze otázek, na které odpovídali dobrovolníci, z jedné supervizní skupiny programu Pět P. Vybrané jsou ty data a informace, které autorka považuje k dané otázce za nejdůležitější, a nejvíce ji vystihující. Výroky jsou přímo citované.

Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dává?

Respondent č. 1: „No určitě mi to něco dává.“

Respondent č. 2: „Tak určitě.“

Respondent č. 3: „No určitě.“

Respondent č. 4: „Jo jako já si myslím, že určitě. …“

Respondent č. 5: „Můžu.“

Respondent č. 6: „No určitě.“

Respondent č. 7: „To stoprocentně. …, abych nesoudil a nenálepkoval si lidi podle toho, jak vypadají nebo jak se na venek chovají, a trošku víc se snažit se v tom mírnit a počkat.“

Respondent č. 8: „Jo určitě můžu.“

Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučil/a ?

Respondent č. 1: „Trošku asi vycházet jakože s těma dětma. Že se nad tím tak nerozčilovat prostě, že to nechat takhle plynout.“

Respondent č. 2: „Jako komunikace s dětmi, ale i taková vyšší empatie, prostě si člověk uvědomí, že se s tím dítětem musí bavit trošku jinak. …, ale konkrétně to asi neumím pojmenovat. Spíš je to takový celkový pohled.“

Respondent č. 3: „Možná jako nevzdávat věci hnedka na ten první pohled. Ale vysloveně, že bych se něco naučila, to si nemyslím.“

Respondent č. 4: „Asi si vážit víc věcí, který mám, protože to rozhodně no. Asi i řešit různý ty situace a přemejšlet nad věcma i z pohledu jinejch lidí.“

Respondent č. 5: „Nevnímala bych to tak, že jako teď jsem se něco naučila. Ale působení je to určitě.“

Respondent č. 6: „Tak jako u mě to byla docela spousta věcí, … takové různé profesní věci, … větší jako komunikace směrem k těm dětem, … ty problémy nějak pojmenovávat třeba jo a vlastně o nich mluvit a sdílet to a nějakým způsobem to řešit.“

Respondent č. 7: „…, abych nesoudil a nenálepkoval si lidi podle toho, jak vypadají nebo jak se na venek chovají, a trošku víc se snažit se v tom mírnit a počkat, …“

Respondent č. 8: „Já si myslím, že minimálně jsem se zlepšila v nějaké komunikaci s lidmi jakože. A pak mám pocit, že jsem se díky tomu naučila znát trochu Prahu. Možná mě to ještě nějak naučilo reagovat na nějaký konkrétní situace.

Jaký máš názor na supervizi?

Respondent č. 1: „Jo já si myslím, že je to úplně skvělé. Že je to strašně jako dobrá podpora.“

Respondent č. 2: „Tak já si myslím, že je to super, že se to dělá. …, jsou z toho zajímavé podněty. Takže si myslím, že je to přínosné.“

Respondent č. 3: „Jo myslim si, že je to hodně užitečnej nástroj. Je to dobrý ta reflexe toho.“

Respondent č. 4: „Je to hodně motivující, jak vidím ty ostatní dobrovolníky, … A i ten odbornej názor Tomáše a fakt si myslím, že mi to jakoby pak pomůže i se nad tím třeba víc zamyslím.“

Respondent č. 5: „Myslím, že je to skvělá věc …, výborně zorganizované. Že se ke slovu dostal úplně každý a že byl prostor řešit problémy opravdu všech.“

Respondent č. 6: „Supervize mi přijde skvělá. …, je to fakt super. Je to takový hrozně jako obohacující.“

Respondent č. 7: „To je úplně supr věc. …, tak je to perfektní, jak je to všechno v pohodový atmosféře a přátelským duchu. Úplně nadšenej jsem z Tomáše, ….“

Respondent č. 8: „Já mám supervize tady docela ráda. …, i se mi líbí ten systém, jak to vlastně probíhá. …, fakt to je takový hodně interaktivní s těma ostatníma.“

Myslíš, že by supervize měla být povinná nebo dobrovolná?

Respondent č. 1: „Jo já myslím, že by měla bejt povinná teda.“

Respondent č. 2: „Já si myslím, že kdyby nebyla povinná, tak bych chodil méně, takže bych to nechal povinné.“

Respondent č. 3: „Já si myslím, že je užitečný to jak to máte. …, že je to dobrý takhle.“

Respondent č. 4: „Myslím, že to je dobrý, že je to povinný.“

Respondent č. 5: „Myslím, že by měla být povinná. Takže bych to určitě nechala takhle.“

Respondent č. 6: „Vlastně mi přijde, že to je trochu z mého pohledu vlastně jedno.“

Respondent č. 7: „Určitě povinná, myslím si, že bez toho to nejde.“

Respondent č. 8: „Myslím, že by to mělo zůstat povinný tak jak to je. S tou možností, že když se ti to nehodí, tak nemusíš přijít. …, je super ta 80 % účast.“

Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?

Respondent č. 1: „Jo, tak právě jak řešit ty situaci.“

Respondent č. 2: „Určitě. Hlavně ty příběhy a ty nějaké odborné prostě názory. Člověka to nějak obohatí.“

Respondent č. 3: „…, možná jako v některejch dílčích věcech. Jako jo, je to užitečný v různých směrech.“

Respondent č. 4: „Já myslím, že jo. Určitě by se to tak dalo brát. Jako samozřejmě někdy víc, někdy míň.“

Respondent č. 5: „Asi jo. …, třeba o ADHD dětech tak to byly vyloženě nové informace. …, ty osobní zkušenosti a zážitky tak to je asi taky nějaká forma vzdělání.

Respondent č. 6: „…, možná ne úplně vzdělávání, ale právě spíš takový to, že se dozvídáš něco o sobě. Jakože se učíš prostě takové ty měkké dovednosti. Takže asi si myslím, jakože jo.“

Respondent č. 7: „Určitě.“

Respondent č. 8: „…, ale jo, je to asi forma vzdělávání řekněme, úplně taková jiná než normálně.“

Účastnila ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říci zpětnou vazbu?

Respondent č. 1: „Ano. Mě se to líbilo, …. Ona to měla strašně pěkně udělané, i tu prezentaci.“

Respondent č. 2: „Ano. Já si myslím, že to bylo dost dobré. Dobré myšlenky, ten kurz byl přínosný pro mě, dozvěděl jsem se o tom více. Více takových kurzů.“

Respondent č. 3: „Ne.“

Respondent č. 4: „Ne.“

Respondent č. 5: „Ano. Přišel mi skvělý, …. A i jste teda vybrali perfektní lektorku.“

Respondent č. 6: „Ne.“

Respondent č. 7: „Ne.“

Respondent č. 8: „Ne.“

Měla bys zájem o námi pořádané kurzy?

Respondent č. 1: „Jo to jo. Mě to uplně nadchlo, jakože jak jsem to viděla ten kurz.“

Respondent č. 2: „Tak záleží obecně na tématu. Ale obecně bych rád chodil na všechny takové podobné kurzy, … Taky záleží na formě.“

Respondent č. 3: „…, když budu mít čas a bude to něco, co by se mě nějak týkalo.“

Respondent č. 4: „Jo.“

Respondent č. 5: „Jo určitě jo.“

Respondent č. 6: „Jako obecně jo. Mě se to třeba strašně líbí, že to děláte.“

Respondent č. 7: „Já spíš mám problém časovej. …, teďka mi ta HESTIA bere maximum toho času, co jsem ochotný do toho investovat.“

Respondent č. 8: „No jakože jo, určitě jo.“

Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měl/a zájem?

Respondent č. 1: „…, teď mě nic asi konkrétního nenapadne.“

Respondent č. 2: „Tak jako taková ta výchova. Jak komunikovat s dětmi, když se rozčilují, jak nekomunikovat. Jak se je více snažit pochopit, co chce říct, ale neřekne to. Taková ta psychologie.“

Respondent č. 3: „Jednání s lidma prostě sociálně nějak vyloučenýma.“

Respondent č. 4: „Jo mě by možná zajímalo jakoby to násilí. Ne jakože jen fyzický nebo psychický, ale to ubližování od těch vlastních rodičů.“

Respondent č. 5: „…, aspergeři. A pak asi cokoliv, nějaká motivace ke vzdělávání. Možná i nějaký systém, jak funguje OSPOD. A pak asi cokoliv.

Respondent č. 6: „…, jak komunikovat s dětmi, co mají autismus a tak. Ale jinak mě jakoby teď nic úplně konkrétního nenapadá.“

Respondent č. 7: „Vůbec netuším.“

Respondent č. 8: „…, no možná teďka jako tak v hlavě mám ty děcký domovy …, jak to funguje, jakože jaký jsou ty typy dětských domovů. Jinak mám pocit, že každý školení o nějakém problému těch dětí je prostě super.“

Kolik bys jich ročně ocenila? A v jaké délce?

Respondent č. 1: „Třeba tak tři. V jednom zápřahu dvě hodiny, uplně jakože max.“

Respondent č. 2: „Samozřejmě co nejvíc, ale nevím kolik. Ale asi bych to udělal kratší než delší. Ale možná kdyby byli nějaké dni, jakože o víkendu máš třeba pět kurzů a máš nějaké pauzy mezi tím. Ale do té hoďky mi to přijde ok.“

Respondent č. 3: „…, třeba tak dvakrát třikrát do roka. A do dvou hodin mi to přijde v pohodě.“

Respondent č. 4: „Třeba jeden dva za pololetí. 4 ročně třeba. Na odpoledne nějak. Klidně bych stála i o půlden.“

Respondent č. 5: „…, chodila bych furt. Myslím, že tak dvě hoďky ideální. Možná kdyby byl delší tak taky v pohodě, kratší určitě nemá cenu.“

Respondent č. 6: „…, alespoň půl den třeba, jako časově. Nebo i víc, …. Třeba 4 ročně.“

Respondent č. 7: „Když bych si to časově nějak dovedl představit tak 2 – 3 ročně. Jak dlouho záleží asi na tématu. Nevím konkrétně.“

Respondent č. 8: „Já si myslím, že takové dva za rok by asi stačily jakože. Ta délka si myslím, že to je takové nějaké, záleží na tématu.“

Jakým způsobem bys chtěla, aby ti kurzy byly nabízeny?

Respondent č. 1: „Mejlem.“

Respondent č. 2: „Mail mi přijde dobrej. …, třeba facebooková skupina s ostatními třeba.“

Respondent č. 3: „No asi jako nejvíc reflektuju smsky, ale jako mejly čtu taky od vás.“

Respondent č. 4: „Tím mejlem asi nejvíc no…, nebo třeba i na tý supervizi to můžeš říct“.

Respondent č. 5: „Určitě mejlem.“

Respondent č. 6: „Emailem je v pohodě. …., zmínit to osobně na těch supervizích.“

Respondent č. 7: „Asi emailem.“

Respondent č. 8: „Tak normálně jak jsou, že přijde prostě email.“

Stál/a bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?

Respondent č. 1: „Asi znova tím mejlem a na tý supervizi bych to řekla.“

Respondent č. 2: „Já většinou když mě to zajímá, tak si to někde prostě zaznamenám a vím o tom. Možná když tak zase tak facebooková skupina.“

Respondent č. 3: „No dobrý je, když je připomenutí třeba den předem tý události. Zase smskou, mejlem.“

Respondent č. 4: „Jo určitě jo, zase mejlem. Vyhovovalo by mi tak třeba asi tejden.“

Respondent č. 5: „Já si myslím, že bych připomenutí nepotřebovala“.

Respondent č. 6: „Jo to asi jo. Připomínání mi přijde, jakože dobrý. Poslat to třeba víckrát. Tejden předem mi to přijde ideální.“

Respondent č. 7: „Vlastně bych asi nepotřeboval připomínání.“

Respondent č. 8: „Jo tak to určitě. A zase podle mě stačí email, nebo smska. Aspoň třeba týden předem, aby to bylo a potom třeba klidně dva dny předem.“

Za jakých okolností, bys na kurz nepřišel/a ?

Respondent č. 1: „To bych musela být nějak asi vážně nemocná, nebo náhle někam odjet, něco se stát.“

Respondent č. 2: „Umím si představit, že se mi prostě nechce, tak tam nepřijdu.“

Respondent č. 3: „…, třeba nějaký pracovní věci, nebo když do toho člověku něco nenadálýho přijde.“

Respondent č. 4: „…, kdybych měla něco už naplánovanýho. …, nebylo by to něco, že bych si šla někam na kafe nebo tak.“

Respondent č. 5: „Tak asi kdyby mi do toho vlezlo něco hodně naléhavého.“

Respondent č. 6: „Třeba nějaká jako neočekávaná situace. Člověk třeba onemocní nebo tak.“

Respondent č. 7: „No, asi nějaká pracovní povinnost, cesta.“

Respondent č. 8: „…, tak asi nějaký vážný věci, jako hodně vážný.“

Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys uvítal/a ?

Respondent č. 1: „Já fakt nevím.“

Respondent č. 2: „No mě by se líbila nějaká taková ta online varianta. Nějaké videa, nebo krátký článek.“

Respondent č. 3: „To nevim. Nepřemýšlela jsem nad tím.“

Respondent č. 4: „…, nějaký dobrovolníci, který měli už nějakou tuhle tu zkušenost s dítětem…, že by mohli přijít na supervizi nebo někde, nebo někomu dalšímu.“

Respondent č. 5: „Asi úplně ne.“

Respondent č. 6: „Možná něco podobného jako typu těch supervizí. Něco takové jako kolektivní věci. Ale žádné konkrétní nápady nemám, …“

Respondent č. 7: „Já si myslím, že nebude nic lepšího než supervize. já pochybuju, že je něco efektivnější.“

Respondent č. 8: „Asi ani nenapadlo.“

Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

Respondent č. 1: „Že jsem se jako hodně dozvěděla o něčem. Takže jsem se vzdělala tady v tomto směru, jak jako ty děti reagujou a proč tak reagujou. Že mi to jako dělá radost, že někomu pomáhám. Že to na mě dobře působí.“

Respondent č. 2: „Pro mě to je nějaká myšlenka, že by si lidi měli pomáhat, … A potom takové to samovzdělávání. Zajímá mě tato problematika u dětí.“

Respondent č. 3: „No a rozhodně je parťák jako hodně dobrej v tom, že mi zprostředkovává ten kontakt, jakoby s puberťákama. A potom ty supervize a ten kontakt s ostatníma dobrovolníkama je dobrej.“

Respondent č. 4: „Že to není jakože, já dělám něco jakoby pro Žanetku a ona něco pro mě. Ale že to je fakt takový jako kamarádství. A že z toho dostávám stejně, jako do toho dávám. Myslím si, že jsem se líp naučila řešit problémy a cenit si třeba věcí, koukat se na věci z jiný perspektivy nebo přemejšlet třeba o věcech, nebo situacích, kterejch jsem dřív nepřemýšlela.“

Respondent č. 5: „Tak asi pocit, že jsem udělala něco smysluplného, co mělo cenu, co bylo vlastně hrozně příjemné. Asi jsem si na tom uvědomila hodně věcí ve vztahu k lidem i sobě. Dokázat si spoustu věcí, že to člověk zvládne.“

Respondent č. 6: „…, je to hodně třeba u mě o komunikaci těch vlastních jako emocí a problému a tak. Jsou to i ty profesionální věci. Člověk se přitom učí něco nového, ….

Respondent č. 7: …, že člověk dělá radost, to mu dělá radost. A jinak teda můj osobní vývoj se tak nějak posouvá od toho, že jsem měl strach, jestli tomu dítěti neuškodim, to už jsem překonal, … Spíš teda se začínám dostávat do fáze, že mi na tom dítěti začíná nějak záležet. A když se člověk zjistí, že to dítě má problémy vlastně, tak jak se spíš vyrovnat s tím, že člověk nemůže nic a ví, že se to dítě trápí. Tak to je další krok v tom dobrovolnickým vývoji."

Respondent č. 8: Asi i zvedání si sebevědomí, že člověk má pocit, že je obyčejnej ale pro někoho dokáže být neobyčejný jen tím, že s ním jenom je. …, že to je i takový nějaký nacházení sám sebe, … že zjistíš nějaký svoje hranice, …. že mě to i dost směruje."

5.3.2 Dílčí závěry

Na základě odpovědí dobrovolníků, jsou v této kapitole shrnuty informace, které z rozhovoru vyvstaly a charakterizují respondentův vztah k danému tématu a zároveň odpovídají stanoveným dílčím cílům.

Výzkumná otázka č. 1: Jak hodnotí dobrovolníci supervizi?

Všichni dobrovolníci na tuto otázku odpovídali kladně. Supervize je pro ně užitečným nástrojem a podporou. Zmínka byla také o supervizorovi, z kterého je např. respondent č. 7 úplně nadšenej. Oceněné jsou jeho zkušenosti a způsob komunikace s dobrovolníky. Pro respondenta č. 4 je také hodně motivující to, když vidí ostatní dobrovolníky. I respondent č. 8 mluví o ostatních dobrovolnících, protože je rád, že supervize umožňuje vzájemnou interakci. Většina dobrovolníků mluví o supervizi také jako o něčem, co je nějakým způsobem vzdělává. Respondenti se shodli, že by supervize měla být povinná.

Výzkumná otázka č. 2 : Mají dobrovolníci zájem o bezplatné kurzy?

Většina respondentů by zájem o námi pořádané kurzy měla. Výjimkou je respondent č. 7, který se sice rád vzdělává, ale nemá již časovou kapacitu účastnit se kurzů. Odpověď respondenta č. 3 nebyla jednoznačná a zdá se, že motivace zúčastnit se není tak velká.

Přišel by, když by měl čas a nějak by se ho to týkalo. Zatímco např. respondent č. 5 projevil velký zájem a určitě by se kurzů chtěl účastnit, baví ho to.

Výzkumná otázka č. 3: Jakou představu mají dobrovolníci o kurzech?

Co se počtu kurzů týče, tak se názory dobrovolníků liší. O tři kurzy by stáli respondenti č. 1, 3 a 7. Respondentovi č. 8 by stačili kurzy dva. Kdežto respondent č. 5, by chodil klidně pořád a ocenil by je často. Ke čtyřem kurzům ročně se přiklání respondenti č. 4 a 6. V tom, jak má kurz dlouho trvat, mají dobrovolníci také odlišnou představu. Respondent č. 6 by stál minimálně o půl denní kurzy, aby se téma probralo dostatečně do hloubky. S ním se shoduje i respondent č. 4. Dva respondenti, č. 7 a 8 nemají konkrétní časovou představu, neboť se to podle nich hodně odvíjí od probíraného tématu. Až na respondenty č. 2, 5 a 7, by všichni další stáli o připomínání kurzu, a to emailem a připomenutím na supervizi. Dobrý námět měl respondent č. 2, který sice uvádí, že by připomenutí nepotřeboval, ale když už by měl být kurz připomínán, tak za pomoci facebookovou skupiny. Nabízení kurzů by mělo probíhat emailem. Na tom se shodují všichni, až na respondenta č. 3, který o něco více reflektuje SMS. Je zajímavé porovnání, s respondentem č. 2, kterého by SMS spíše otravovaly. Připomínání by dobrovolníci ocenili tak týden předem. Někdo ještě i dva dny předem, např. respondent č. 8.

Výzkumná otázka č. 4.: Vidí dobrovolníci význam v jejich činnosti pro jejich osobní rozvoj?

Každý respondent vidí v dobrovolnické činnosti přínos, pro jejich osobní rozvoj. Nejčastěji se opakovala radost nebo pocit z toho, že dělají něco, co má smysl, že se nějakým způsobem vzdělávají a to především na supervizích a pořádaném kurzu ADHD. Respondent č. 8 také zmiňuje, že se díky tomu naučil cestovat a více znát Prahu. Dobrovolníci si také více cení toho, co mají a více se snaží pochopit, proč ostatní reagují, tak jak reagují, bez toho, aniž by je hned odsoudili. Respondenti č. 1, 5 spatřují přínos v tom, že se naučili být více trpěliví a vnímaví. Zároveň se naučili, že jsou věci, které nezmění.

Výzkumná otázka č. 5: Jaký způsob vzdělávání by dobrovolníci uvítali?

U této otázky názorů moc nezaznělo. Respondenti č. 1, 3, 5 a 8 nemají žádný návrh, jaký jiný způsob vzdělávání by ocenili. Respondent č. 7 zdůrazňuje, že si nemyslí, že by něco mohlo být efektivnější než supervize. Částečně se přiklání i respondent č. 6, který nemá konkrétní nápad, ale mělo by to být podobné skupinové formě supervize. Respondent č. 2 by ocenil nějakou online variantu, aby se tomu mohl věnovat, kdy on sám chce. A oceněný by byl také příchod jiného dobrovolníka s podobným příběhem např. na supervizi, který by mohl předat své zkušenosti.

5.4 Závěr a doporučení pro praxi

Výsledky kvalitativního výzkumu budou použity pro další rozvoj organizace HESTIA – Centrum dobrovolnictví, z. ú. Konkrétně mentoringové programy se snaží o větší možnost vzdělávání dobrovolníků. Díky této myšlence se v loňském roce uskutečnil kurz ADHD, který na základě zjištěných dat z rozhovoru, získal kladný ohlas. Pro organizaci bude velkým přínosem fakt, že oslovení respondenti, až na jednu výjimku, o kurzy jeví zájem a chtěli by se jich účastnit. Dobrovolníci také více specifikovali, jaká by jim vyhovovala délka kurzu a kolik by jich ročně ocenili. Neméně důležitý je zájem o konkrétní témata, která někteří dobrovolníci zmiňovali. To vše jsou informace, z kterých organice může v budoucích letech vycházet.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala vzděláváním dobrovolníků z programu Pět P v konkrétní organizaci. Mentoringový program Pět P se stále více setkává se zájemci o dobrovolnictví, kteří pracují ve státní správě. Jedním z důvodů, proč se do dobrovolnického programu hlásí, je hledání činnosti, která dává dlouhodobě smysl. Pro mnohé to znamená především pocit, že konají dobro. Zároveň očekávají, že dobrovolnická činnost bude mít vliv na jejich osobní rozvoj. Osvojí si znalosti, dovednosti a rozšíří si obzory o problémech, se kterými se doposud mnozí nesetkali.

Teoretická část charakterizovala nejen dobrovolnictví jako takové, ale také charakterizovala činnost organizace HESTIA – Centrum pro dobrovolnictví, z ú. a mentoringových programů. Největší důraz byl kladen na program Pět P. Autorka také velkou pozornost věnovala školení a vzdělávání dobrovolníků. Zaměřila se více na supervizi a mentoring.

Díky kvalitativnímu výzkumu bylo zjištěno mnoho užitečných dat. Respondenti zodpověděli všechny otázky, které byly zpracovány a následně tak mohlo dojít k dílčím závěrům. Lze konstatovat, že mají dobrovolníci velmi pozitivní pohled na supervizi. Je pro ně velice přínosná a nedovedou si bez ní dobrovolnickou činnost představit. V některých případech je supervize vzdělává, neboť si osvojují pojmy, s kterými se nesetkávají ani při studiu, zaměstnání a ani v běžném životě. Z rozhovorů dále vyplynulo, že by se většina dobrovolníků ráda účastnila bezplatných vzdělávacích kurzů, které by organizace realizovala. Ti, kteří se účastnili prvního, tzv. pilotního kurzu ADHD, byli velice spokojeni s jeho průběhem a lektorem. Představu o kurzech měli dobrovolníci odlišnou. Některým by vyhovovaly kurzy 4x ročně, jiným jen 2x. Stejnak tak z časového hlediska se dobrovolníci v odpovědích lišili. Nejvíce ale zaznívalo, že dvě hodiny kurzu jsou ideální. Delší kurz by měl být oddělen do bloků maximálně po 2 hodinách, jinak by dobrovolníci ztráceli pozornost a tím pádem by kurz ztrácel na efektivnosti. Méně přínosnou byla otázka týkající se dalšího způsobu vzdělávání z pohledu dobrovolníků, protože konkrétní představu měli jen dva respondenti. Ti se zmínili o online kurzech a o pozvání jiného dobrovolníka na supervize, který by jim mohl předat své zkušenosti.

Cílem této práce bylo zjistit, jaké jsou vzdělávací potřeby dobrovolníků a zda dobrovolnickou činnost vnímají jako určitou formu sebevzdělávání. Z této práce vyplynulo, že oslovení dobrovolníci mají potřebu se vzdělávat. Zároveň zmiňovali, že účast na pravidelných supervizí programu Pět P je pro ně určitou formou sebevzdělávání.

Na základě poznatků z praktické části by bylo vhodné, aby organizace zajišťovala pro dobrovolníky bezplatné kurzy a případně se zaměřila na další vzdělávání dobrovolníků. Zároveň by měla brát zřetel na uchování přátelského duchu na supervizích, neboť příjemné prostředí je jedním z předpokladů kvalitní supervize, která je pro všechny hodně obohacující a cenná.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BELT, H. a M. SIEGRIST. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-479-6 .

BENEŠ, M. *Andragogika.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2580-2.

BENEŠ, M. *Andragogika.* 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-4824-5.

BRUMOVSKÁ, T. a G. SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ. *Mentoring.* 1. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-772-5.

FRIČ, P. a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice.* 1. vyd. Praha: Agnes, NROS, 2001. ISBN 80-902633-7 -2.

FRIČ, P. a T. POSPÍŠILOVÁ. *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století.* Praha: Hestia, 2010. ISBN 978-809-0369-689.

HAVLÍČKOVÁ, M. *Mentoring a supervize jako zdroj sebereflexe*. Praha: VOŠSP, 2011. ISBN 978-80-905109-2 -0.

HAVRDOVÁ, Z. a M. HAJNÝ. *Praktická supervize: průvodce supervizí pro začínající supervizory, manažery a příjemce supervize.* 4. vyd. Praha: Galén, 2008. ISBN 978-807-2625-321.

HAWKINS, P. a R. SHOHET. *Supervize v pomáhajících profesích.* Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-715-9.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum.* 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. 5. vyd. Praha: Portál, 2016. ISBN 80-7367-181-6.

MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-807-3675-028.

MATOUŠEK, O. a kol. *Metody a řízení sociální práce.* 3. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0213-4.

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s, 2009. ISBN 978-80-247-3006.

SKALKOVÁ, J. a kol. *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n.p., 1983. č. 46-00-22-1.

TOŠNER, J. a O. SOZANSKÁ. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi a v organizacích.* 2. vyd. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-178-6.

VETEŠKA, J. a M. TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1770-8.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

GOODLAD, S. *Mentoring and Tutoring by students*. Great Britain: Clays Ltd, St Ives plc, 1998. ISBN 0 -7494-2559-8.

Seznam použitých internetových zdrojů

About us | HESTIA [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o - hestia/about-us.

Co jsme již zažili | HESTIA [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o - hestia/co-jsme-jiz-zazili.

Firemní dobrovolnictví | HESTIA, [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/pro-organizace/firemni-dobrovolnictvi.

Legislativa dobrovolnictví | HESTIA [online]. [cit. 2017-12-02]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/pro-organizace/legislativa-dobrovolnictvi

Poslání a hodnoty | HESTIA [online]. [cit. 2017-12-05]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/o -hestia/poslani-a -hodnoty.

Vše o dobrovolnictví, dobrovolnících a dobrovolnických programech | HESTIA, [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: http://hest.cz/cz/co-delame/program-3 -g -tri-generace.

Výcvik | Andromedia.cz [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovnik/vycvik.

Výcvik dobrovolníků [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: http://www.admp.cz/res/archive/001/000172.pdf?seek=1492785116.

Seznam použitých ostatních zdrojů

Klub UNESCO Kroměříž a HESTIA – Národní dobrovolnické centrum Praha. *Dobrovolnictví v české společnosti – současnost a perspektivy*. Kroměříž: TYPOservis Holešov, 2010.

Manuál programu Pět P, Praha: HESTIA, 2015.

Metodika programu KOMPAS, Praha: HESTIA, 2010.

Strategie celoživotního učení, Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007. ISBN 978-80-254-2218-2.

Zákon č. 198/2002 Sb., *Zákon o dobrovolnické službě*.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Rozhovor s respondentem č . 1 I

Příloha B - Rozhovor s respondentem č . 2 IV

Příloha C - Rozhovor s respondentem č . 3 VII

Příloha D - Rozhovor s respondentem č . 4 X

Příloha E - Rozhovor s respondentem č . 5 XIII

Příloha F - Rozhovor s respondentem č . 6 XVI

Příloha G - Rozhovor s respondentem č . 7 XX

Příloha H - Rozhovor s respondentem č . 8 XXIII

Příloha A – Rozhovor s respondentem č. 1

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dává?
   „No určitě mi to něco dává. Jsem z toho taková nadšená. Dává mi to asi, já nevim jak to říct. Asi tu radost jako z toho. Že můžu bejt s Damiánem a vím, že mu to jako pomáhá."

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučila?
   „Co jsem se naučila? Trošku asi vycházet jakože s těma dětma. Že se nad tím tak nerozčilovat prostě, že to nechat takhle plynout. No určitě jsem se naučila určitě toto. Jak ho brát toho Damiána, jak s ním pracovat, jak to ovládat a jak jakože ať nejsme rozhádaní a ať se zbytečně nehádáme. Ať jsme radši v pohodě, že nemá cenu se nad tím tak nějak rozčilovat. Takže asi to."

3. Jaký máš názor na supervizi?
   „Jo já si myslím, že je to úplně skvělé. Jakože hlavně fakt když je nějaký problém nebo něco, co jako ani nevíš, jestli si to vyřešila dobře tu situaci, co nastala. Že je to strašně jako dobrá podpora, která jakože nám pomůže jak to řešit, že se nemusíme hroutit z něčeho, že prostě, že jsme to nevyřešili třeba špatně. Takže určitě skvělé.

4. Myslíš, že by měla být supervize povinná nebo dobrovolná?
   „Jo já myslím, že by měla bejt povinná teda. Jakože protože si myslím, kdyby nebyla povinná, tak by ti lidi nechodili a nic by jim to zase nedalo, že jo. Jako taky se mi sem nechce vždycky. Ale potom jsem jako ráda, že jsem to jako řekla a jsem ráda, že se z toho můžu vypovídat. Ale kdyby to nebylo povinné tak si myslím, že by ty lidi nechodili."

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?
   „Vzdělávání? Jo, tak právě jak řešit ty situaci. ADHD dětí přibývá, díky různým jako věmům, tak třeba se může stát, že my budeme mít dítě ADHD a prostě budeme aspoň vědět jak s nimi pracovat, nebo nebudeme to vědět uplně, ale prostě aspoň něco nám to může dát a budeme na to nějak připraveni."

6. Účastnila ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?
   „Ano. Mě se to líbilo, já jsem poslouchala. Zajímalo mě jak to jako je, ty faktory různé, jak ty děti reagujou, prostě co se jim děje v té hlavě. Ona to měla strašně pěkně udělané, i tu prezentaci. Mě se to líbilo."

7. Měla bys zájem o námi pořádané kurzy?
   „Jo to jo. Mě to uplně nadchlo, jakože jak jsem to viděla ten kurz."

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měla zájem?
   „Teď mě nic nenapadá. Zajímalo mě ADHD, takže jakože hotovo. Ne ba ne, teď mě nic asi konkrétního nenapadne. Ale kdyby b1yla zajímavá nabídka, tak bych šla, ale teď nevím."

9. Kolik bys jich ročně ocenila? A v jaké délce?
   „Jo jak dlouho. Tak já bych to nedala víc než, nebo já nevím. V jednom zápřahu dvě hodiny, uplně jakože max. To je ideální. A kolik. Zas bych to jako uplně nepřeháněla. Třeba tak tři."

10. Jakým způsobem bys chtěla, aby ti kurzy byly nabízeny?
    „Mejlem, to si myslím, že je jakože dobré."

11. Stála bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?
    „To je takové těžké. Já si myslím, že kdyby mě ten kurz zaujal, tak bych měla, jakože vědět, kdy ten kurz je, že jo. Asi znova tím mejlem a na tý supervizi bych to řekla."

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišel?
    „To bych musela být nějak asi vážně nemocná, nebo náhle někam odjet, něco se stát."

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys uvítal?
    „Co by se tu tak mohlo ještě dělat. Já fakt nevím."

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?
    „Že jsem se jako hodně dozvěděla o něčem. Právě jako o tom ADHD, protože jsem nikdy nezažila někoho takového. Takže jsem se vzdělala tady v tomto směru, jak jako

ty děti reagujou a proč tak reagujou, to díky tomu kurzu a i díky supervizím si myslím. Nevím, jestli je to sobecké, nebo nevím jak to říct. Že mi to jako dělá radost, že někomu pomáhám. Že to na mě dobře působí. Takže asi toto prostě.

Příloha B - Rozhovor s respondentem č. 2

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dává?
   „Tak určitě. Tak krom toho dobrého pocitu, kdy jakože, má to pro mě a asi i pro ostatní nějakou hodnotu, tak zároveň je to pro mě nějaká forma vzdělání. Kdy si jako mohu vyzkoušet, nebo prostě interaguju s dětmi. Já nemám zas tolik zkušeností s dětmi, tak to beru i jako nějakou novou zkušenost, která se mi vrátí, třeba na mých vlastních dětech například."

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučil?
   „Jako nějaký vyloženě, že bych získal skill, no jakože odzkoušel jsem si nějaké ty věci. Jako komunikace s dětmi, ale i taková vyšší empatie, prostě si člověk uvědomí, že se s tím dítětem musí bavit trošku jinak. On to člověk předpokládá, ale pak v praxi je to jiné. Takže z takové hlediska určitě ano, ale konkrétně to asi neumím pojmenovat. Spíš je to takový celkový pohled."

3. Jaký máš názor na supervizi?
   „Tak já si myslím, že je to super, že se to dělá. Ze začátku se mi do toho moc nechtělo, protože to bylo něco, co jsem musel zase nějak zakomponovat do kalendáře a tak. Ale i když se mi třeba nechce jít, tak nakonec jsem vždycky pak rád, jsou z toho zajímavé podněty. Takže si myslím, že je to přínosné."

4. Myslíš, že by supervize měla být povinná nebo dobrovolná?
   „Já si myslím, že kdyby nebyla povinná, tak bych chodil méně, takže bych to nechal povinné. Tím, že to je povinné tak mě to trochu donutí přijít. Ale pak jsem zpětně rád, když jsem tu."

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?
   „Určitě. Hlavně ty příběhy a ty nějaké odborné prostě názory. Člověka to nějak obohatí. Minimálně vidím, jak se ty problémy řeší. I já si v duchu povím, jak bych to řešil. Někdy to povím nahlas, někdy si to rozmýšlím sám, takže z tohohle hlediska určitě."

6. Účastnil ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?
   „Ano. Já si myslím, že to bylo dost dobré. Dobré myšlenky, ten kurz byl přínosný pro mě, dozvěděl jsem se o tom více. Více takových kurzů."

7. Měl bys zájem o námi pořádané kurzy?
   „Tak záleží obecně na tématu. Ale obecně bych rád chodil na všechny takové podobné kurzy, ale vždycky to je otázka nějaké času a jak se mi to hodí a jak se mi tam jakože chce jít a taky nějaká lenivost. Taky záleží na formě. Možná by bylo fajn, kdyby se nějaké kurzy nahrávaly nebo tak, že potom si to člověk může zpětně pustit. Že někdy se mi nechce jít nebo se mi to nehodí, ale zas rád bych si to poslechl. Ten kurz ADHD mi přišel fakt dobrý."

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měl zájem?
   „Tak jako taková ta výchova dětí. Ze široka, nevím. Jak komunikovat s dětmi, když se rozčilují, jak nekomunikovat. Jak se je více snažit pochopit, co chce říct, ale neřekne to. Taková ta psychologie."

9. Kolik bys jich ročně ocenil? A v jaké délce?
   „To je těžké takhle říct. Samozřejmě co nejvíc, ale nevím kolik. Ale asi bych to udělal kratší než delší. Respektive někdy má člověk takový ten přednáškový syndrom, nebo teda alespoň já to tak mám. I když je ten kurz zajímavý, tak prostě nevydržím dlouho dávat pozor. Ale možná kdyby byli nějaké dni, jakože o víkendu máš třeba pět kurzů a máš nějaké pauzy mezi tím. Nevím, to teď přemýšlím nahlas. Ale do té hoďky mi to přijde ok."

10. Jakým způsobem bys chtěl, aby ti kurzy byly nabízeny? (email, SMS, poštou)
    „Mail mi přijde dobrej. Pokud by byla nějaká stránka, která to uchová. Třeba facebooková skupina s ostatními třeba, že si člověk může připomenout, co bude a tak to nemusí hrabat v mailech. Jako volání nebo smsky, nepotřebuju."

.

11. Stál bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy? (den předem)
    „Já většinou když mě to zajímá, tak si to někde prostě zaznamenám a vím o tom. Když mi přijde smska, tak u mě to nezvýší pozornost, nemá to u mě tu přidanou hodnotu spíš by mě to asi otravovalo. Možná když tak zase tak facebooková skupina."

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišel?

„To hodně závisí jak to jako vážně berem. Umím si představit, že se mi prostě nechce tak tam nepřijdu, ale záleží i jako na tom, jestli vím, že ten kurz má omezený počet a že tam jsem na úkor jiného. Tak to přijdu. Když vím, že to je otevřené a je to jedno řeknu si, že se mi nechce tak nejdu."

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys uvítal?

„No mě by se líbila nějaká taková ta online varianta. Nějaké videa, nebo krátký článek. Nějaká taková forma, kterou mohu vstřebat kdykoliv mě se to jako hodí, bez toho aniž bych si to musel nějak plánovat tak to by bylo fajn."

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

„Pro mě to je nějaká myšlenka, že by si lidi měli pomáhat a je to o myšlenkách činu. Nejde kopírovat myšlení někoho. Takže toto. A potom takové to samovzdělávání. Čtu nějaké knihy jako o komunikaci, o výchově. Zajímá mě tato problematika u dětí. Myslím, že je to důležité."

Příloha C - Rozhovor s respondentem č. 3

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dává?
   „No určitě. Je to hodně, hm, i tak jako občas povznášející a občas teda jako, tak zažili jsme nějaké problémy tak člověk zažije obojí a určitě je to do života dobrý.“

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučila?
   „To úplně nevím. Možná jako nevzdávat věci hnedka na ten první pohled, protože jsem neměla uplně jako dobrej pocit, když jsme se s Dominikem viděli poprvý. Bylo to takový, jakože jsem si řikala jako jo dobrý, ale nejsme stejná krevní skupina, že nevím jak to bude fungovat. A nakonec to docela funguje. Ale vysloveně, že bych se něco naučila, to si nemyslím.“

3. Jaký máš názor na supervizi?
   „Jo myslim si, že je to hodně užitečnej nástroj. Často se mi stane, že tady jako uplně změním ten svůj názor na tu situaci. A taky je užitečný slyšet, co prožívají ty druhý lidi. Tak to. Je to dobrý ta reflexe toho. Protože spoustu věcí si člověk neuvědomí tím jak je v tom a nemá ten nadhled.“

4. Myslíš, že by supervize měla být povinná nebo dobrovolná?
   „Mě to tak nějak vyhovuje jak to je. Já si myslím, že je užitečný to jak to máte, protože o by pak nechodil nikdo, že jo. I když řekneš, že je to povinný tak stejně některý lidi občas nemůžou nebo tak. Tak si myslím, že je to dobrý takhle.“

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?
   „No tak, možná jako v některejch dílčích věcech. Třeba to jak Tomáš k nám jednotlivě přistupuje. Třeba tím jakože, že nemá takovej ten direktivní způsob, že se spíš ptá a snaží se jako. Je to dobrý to vidět v praxi a dokáže rozpoznat chování lidí. A možná i to, to byla asi Terka, kdo o tom mluvil. Jak tak říkala, že neví, jestli to dítě, jestli mu to nějak pomohlo. Tak to bylo taky dobrý, jak do ní pumpoval to sebevědomí, že jo. Jako jo, je to užitečný v různých směrech.“

6. Účastnila ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?
   „Ne“

7. Měla bys zájem o námi pořádané kurzy?

   „No jako když budu mít čas a bude to něco, co by se mě nějak týkalo, protože jako to ADHD s tím Dominik nemá problém, nebo jako udrží pozornost. A ve svém okolí vlastně nemám nikoho, kdo by tím trpěl."

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měla zájem?

   „Já myslím, že ne nic uplně konkrétně zaměřenýho, jako nějakou diagnozu nebo tak. Ale spíš tak všeobecně něco. Prostě, já nevim. Jednání s lidma prostě sociálně nějak vyloučenýma. Něco takovýho."

9. Kolik bys jich ročně ocenila? A v jaké délce?

   „Myslím si, že záleží taky na kapacitě vás, co jste schopný zajistit. Ale když je to třeba tak dvakrát třikrát do roka. To záleží. Těch akcí máte hrozně moc. A do dvou hodin mi to přijde v pohodě, to si člověk i po práci najde čas".

10. Jakým způsobem bys chtěla, aby ti kurzy byly nabízeny?

    „No asi jako nejvíc reflektuju smsky, ale jako mejly čtu taky od vás. Takže tyhle dva způsoby mi přijdou nejlepší. „

11. Stála bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?

    „No dobrý je, když je připomenutí třeba den předem tý události. To si myslím, že většině lidí vyhovuje. A zase smskou, mejlem, něčím takovým."

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišel?

    „Tak to jsou různý věci. Jako když třeba nějaký pracovní věci, nebo když do toho člověku něco nenadálýho přijde, ale jako většinou když se člověk, nebo teda když se přihlásím tak přijdu."

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys uvítal?

    „To nevim. Nepřemýšlela jsem nad tím."

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

    „No, já jsem vycházela z toho, že jsem teďka taková spokojená v životě, že to tak nějak šlape a že bych to chtěla předat dál. Ani nevím, jestli jsem asi vyhraněná, že

bych se raději věnovala dětem. No a rozhodně je parťák jako hodně dobrej v tom, že mi zprostředkovává ten kontakt, jakoby s puberťákama, kterej já už jakoby nemám, protože nemám mladší sourozence nebo tak. Tak v tom je to užitečný. A potom ty supervize a ten kontakt s ostatníma dobrovolníkama je dobrej.“

Příloha D - Rozhovor s respondentem č. 4

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dalo?

   „Jo jako já si myslím, že určitě a hlavně třeba,… tak za prvý třeba na tý úplně úvodní, na tom tréninku a tak. Vůbec se dozvědět o těch všech různejch jakoby typech těch poruch a tový tyhle ty všechny věci. Plus si myslím, že je to dobrej takovej trénink jak třeba s krizovejma situacema, nebo fakt jak řešit tyhle ty jakoby konkrétní případy. A i ta supervize, koukat se jak se ostatní s tím jako vypořádají, my jak se s tím vypořádáme plus i ten Tomášův odbornej pohled na to. Myslím, že je to prostě dobrý na řešení problémů do budoucna a i teď. Že to je takový, že ty ldii potom už vědí, co mají pak dělat a tak. A i je to třeba dobrý v tý komunikaci hodně si myslim. Nejen s dítětem, ale i s ostatníma lidma, že jo, s váma i.“

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučili?

   „Asi si vážit víc věcí, který mám, protože to rozhodně no. Asi i řešit různý ty situace a přemejšlet nad věcma i z pohledu jinejch lidí. Ne jenom z toho svýho pohledu, ale prostě přemejšlet nad věcma jak to třeba viděj ty děti nebo tak.“

3. Jaký máš názor na supervizi?

   „Je to hodně motivující, jak vidím ty ostatní dobrovolníky, který tady prostě mluvěj o těch svejch jakoby situacích a jak to řešej a jak o tom přemýšlej. A i ten odbornej názor Tomáše a fakt si myslím, že mi to jakoby pak pomůže i se nad tím třeba víc zamyslím. Jo a taky mě baví poslouchat ty ostatní, jakoby co se děje ostatním.“

4. Myslíš, že by supervize měla být povinná nebo dobrovolná?

   „Myslím, že to je dobrý, že je to povinný. Neberu to ani jako povinnost, ale prostě jako věc, na kterou chodím ráda, že se mi to líbí.“

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?

   „Já myslím, že jo. Protože jakoby za prvý ten Tomášův pohled na to, je hlavní, že on nám vždycky poradí a třeba nám nastřelí nějaký myšlenky, jak jsme nad tím vůbec nepřemýšleli, nebo ostatní dobrovolníci, že něco dodají nebo tak. Určitě by se to tak dalo brát. Jako samozřejmě někdy víc, někdy míň. Asi záleží prostě na tý situaci. Když někdo nemá závažnější problémy. Ale spíš asi u těch víc závažných problémů. Třeba když jsme tady byli minule, před těma vánocemi tak to rozhodně jo.“

6. Účastnila ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?
   „Ne.“

7. Měla bys zájem o námi pořádané kurzy?
   „Jo. Myslím, že je dobrý přesně pořádat takhle kurzy o ADHD nebo tak. O nějakejch hodně frekventovanejch nebo prostě o nějakejch poruchách který má hodně těch dětí. Že když se o tom ten dobrovolník dozví víc, tak tomu i třeba víc rozumí a víc potom porozumí tomu dítěti. Který reaguje v některých situacích jinak, než jak jsme si mysleli my, že bude reagovat.“

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měla zájem?
   „Jo mě by možná zajímalo jakoby to násilí. Ne jakože jen fyzický nebo psychický, ale to ubližování od těch vlastních rodičů. Jak potom ty děti přemýšlej, jaký jsou toho rizika, budoucí problémy.“

9. Kolik bys jich ročně ocenila? A v jaké délce?
   „Já nevím. Třeba jeden dva za pololetí. 4 ročně třeba. A v délce. Hm. Nevím. Na odpoledne nějak. Klidně bych stála i o půlden. Nevím no.“

10. Jakým způsobem bys chtěla, aby ti kurzy byly nabízeny?
    „Asi mejlem, nebo třeba i na tý supervizi to můžeš říct. Tím mejlem asi nejvíc no.“

.

11. Stála bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?
    „Jo určitě jo, zase mejlem. Vyhovovalo by mi tak třeba asi tejden.“

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišla?
    „No asi já nevim, kdybych měla něco už naplánovanýho. Ale mě tohle to by fakt zajímalo, nebylo by to něco, že bych si šla někam na kafe nebo tak.“

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys u nás uvítala?
    „Ty jo. No možná jakoby mě napadlo nějaký dobrovolníci, který měli už nějakou tuhle tu zkušenost s dítětem, který má jako ADHD nebo autismus, že by mohli přijít

na supervizi nebo někde, nebo někomu dalšímu, kdo má dítě ve stejný situaci na co si dát pozor.“

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

„Jo mě to jako už hodně zaujalo, když jsem byla v Americe. Pak jste měli u nás na škole přednášku o pětipéčku a ty příběhy a tak. Tak to mě hrozně zaujalo a přišlo mi to takový hrozně hezký, protože i znám děti, nebo mladý lidi, který prostě neměli tu šanci mít nějakej takovej program a tak. Přijde mi to jakoby hezký na obě strany. Že to není jakože, já dělám něco jakoby pro Žanetku a ona něco pro mě. Ale že to je fakt takový jako kamarádství. A že z toho dostávám stejně, jako do toho dávám. Je to pro mě něco co chci dělat. Myslím si, že jsem se líp naučila řešit problémy a cenit si třeba věcí a koukat se na věci z jiný perspektivy nebo přemejšlet třeba o věcech, nebo situacích o kterejch jsem dřív nepřemýšlela.“

Příloha E - Rozhovor s respondentem č. 5

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dalo?

„Můžu. Já myslím, že jsem do toho i šla s takovým jako osobním cílem, že bych se chtěla někam posunout. Myslím, že to splnilo účel. Že si myslím, že jsem rozhodně zase o něco společenštější a méně mě stresují věci. Což třeba fakt na sobě vnímám velký pokrok. Na začátku jsem byla vystresovaná úplně ze všeho. Bála jsem se, jak to budu zvládat, a že ty situace nebudu dávat, že si nebudu umět poradit. To se taky sice pořád bojím, ale mnohem méně. Takže to vidim hodně jako pozitivní v tom, že si v některých situacích víc věřím a cítím se jako sebevědoměji a jistěji a tak.“

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučila?

„Ty jo. Já myslím, že je to spíš taková kombinace hrozně moc faktorů dohromady. To naučit se je takový moc ostrý termín. Nevnímala bych to tak, že jako teď jsem se něco naučila. Ale spíš jako pozvolné působení než učení. Takové mimovolné, než že já bych se něco vyloženě učila. Jako působení je to určitě ale.“

3. Jaký máš názor na supervizi?

„Líbila se mi. Myslím, že je to skvělá věc. Myslím, že jste to měli výborně zorganizované. Že se ke slovu dostal úplně každý a že byl prostor řešit problémy opravdu všech. Musím říct, že začátku když jsem sem přišla, tak jsem z toho byla hodně nervozní, vůbec jsem nevěděla, do čeho jdu. A zrovna jsem měla pocit, že jsou jako všichni spokojení se svými parťáky. A jak jsem začínala, tak to bylo s Daníkem hrozně složité. A tak jsem si říkala, že dělám něco špatně a měla jsem hrozný strach něco říct a měla jsem pocit, že já to dělám špatně a docela dlouho mi trvalo, než sem si tohle v sobě srovnala. Takže mi trochu chyběl nějaký úvod, abych zjistila, jak to tu funguje, co můžu říkat a tak. Jakože jsem do toho padla a nikdo mi jako nic neřekl. Tak to mi trochu chybělo, ale pak to bylo opravdu perfektní. I slyšet co teda prožívají ti ostatní a jak to řeší a to že nad tím přemýšlí a jsou třeba smutní. Že to nevnímám přehnaně třeba jen já, že to všichni nějak prožívají. Že je normální, že člověk neví jak nějaký řešit a hlavně naučit se o těch problémech mluvit. Občas mi chybělo, že jsem nevěděla, jak jsou na tom ostatní, co mají za parťáky a nějaký info k jejich příběhům, že jsem se pak úplně nechytala. Zapamatovat si to vše na příště mi dělala trochu problém.“

4. Myslíš, že by supervize měla být povinná nebo dobrovolná?

„Myslím, že by měla být povinná. Kdyby nebyla povinná tak já bych asi nechodila, protože jak nemám ráda velkou společnost, tak bych z toho měla strach a nepřišla bych. Myslím, že bych přišla fakt o hodně inspirace, uklidnění a podpory. Takže bych to určitě nechala takhle.“

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?
   „Asi jo. Občas když jsme mluvili třeba o ADHD dětech to byly vyloženě nové informace. To mě bavilo. Ale i všechny ty osobní zkušenosti a zážitky tak to je asi taky nějaká forma vzdělání. Myslím, že je to užitečné. Asi jo.“

6. Účastnila ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?
   „Ano. Přišel mi skvělý a furt na to myslim, že jsem ještě nenapsala nikomu, že byl skvělý. Jsem hrozně ráda, že jste to zrealizovali. A i jste teda vybrali perfektní lektorku. Připadala mi hrozně sympatická, že věděla, o čem mluví. A fakt mi sedla, což je vždycky asi osobní záležitost, ale věděla, o čem mluví a chápala ty děti. Což asi spousta lidí mluví dobře mluvit o věcech, ale ne vždy je chápu a tady ta paní mi přišla, že tomu rozumí a chápe ty děti.“

7. Měla bys zájem o námi pořádané kurzy?
   „Jo určitě jo. Baví mě to.“

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měla zájem?
   „No vzhledem k Daníkovi tak aspergeři. A pak asi cokoliv, nějaká motivace ke vzdělávání. Možná i nějaký systém, jak funguje OSPOD a tady ty věci, protože se občas tady o tom mluví. A pak asi cokoliv, s čím se tady setkáváme.“

9. Kolik bys jich ročně ocenila? A v jaké délce?
   „Já mám hrozně ráda školu, takže chodila bych furt. No. Fakt mě to baví a přijde mi to jako hrozně super možnost. Vlastně jedinečná možnost takhle jít takhle na kurz. Myslím, že tak dvě hoďky ideální. Možná kdyby byl delší tak taky v pohodě, kratší určitě nemá cenu.“

10. Jakým způsobem bys chtěla, aby ti kurzy byly nabízeny? (email, SMS, poštou)
    „Určitě mejlem.“

11. Stála bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?

„Já si myslím, že bych připomenutí nepotřebovala. Tyhle věci si hlídám, ale myslím, že to není špatný.“

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišla?

„Tak asi kdyby mi do toho vlezlo něco hodně naléhavého.“

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys uvítala?

„Asi úplně ne. Pro mě jsou ty kurzy ideální, protože se nemusím s nikým bavit. Můžu si to pasivně poslechnout a je to taková intelektuální zábava, což mne vyhovuje. Takže asi ne.“

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

„Tak asi pocit, že jsem udělala něco smysluplného, co mělo cenu, co bylo vlastně hrozně příjemné. A na čem jsem viděla nějaký pokrok. Asi na tom našem vztahu s parťákem bylo vidět, že je potřeba trpělivost. Že jsou věci s kterýma nic neudělám. Asi jsem si na tom uvědomila hodně věcí ve vztahu k lidem i sobě. To teď zní hrozně, ale fakt mi to tak přijde. I při kontaktu s ostatníma lidma si vzpomenu na nějaké věci, co jsme se tady bavily společně nebo tak. Pak je to taky možnost jak poznat lidi, kteří vnímají podobně svět a mají stejné hodnoty. Což je taky hrozně super. Což jsem taky zjistila vlastně až teď, že je to taková trochu sociální bublina, že jak se pohybuju třeba ve škole, tak je to takovej svět pro sebe. To dobrovolnictví vlastně taky. Lidi jsou tady hrozně sympatičtí, a že je to hrozně příjemné, motivující a stimulující a je to takový útěk do příjemného světa. Vidím v podstatě to pozitivní a ty dobré konce, což je vlastně taky hrozně příjemné. A je to tak nějak možnost seberozvoje pro mě. Dokázat si spoustu věcí, že to člověk zvládne.“

Příloha F - Rozhovor s respondentem č. 6

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dalo?

   „No určitě. Tak kdyby mi to nic nedávalo, tak bych to asi nedělala. Nevím no. Mě přijde prostě, že to je jako důležité. Tak asi logicky mi to dává nějak pocitově, že člověk je jako užitečný a dělá to jako dobro a tak. Ale není to jen tohle. Každá věc má něco jiného. Teď když třeba prostě dělám pro tu Hestii a kámoším s Týnkou, tak si vlastně fakt užijeme spoustu legrace a prostě mi to dá to, že jsem s nějakým dítětem, které se semnou vlastně potkává rádo a můžeš s nim dělat aktivity, které s jinejma kámošema jako neděláš, prostě že.“

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučila?

   „Tak jako u mě to byla docela spousta věcí, protože já než jsem začala pracovat tak jsem dobrovolničila v nějakých ekologických neziskovkách. Takže to byli i takové různé profesní věci, protože jsem se dostala k věcem, ke kterým bych se u nějaké jiné, třeba placené brigádě nedostala, že jsem se fakt věnovala věcem z toho svého oboru. Takže tohle jako určitě. Teď konkrétně je to třeba i nějaká prostě větší jako komunikace směrem k těm dětem. Nebo i sama tak nějak nad tím, tím jak mýváme teď supervize třeba, tak prostě i to, že člověk se nějak naučí ty problémy nějak pojmenovávat třeba jo a vlastně o nich mluvit a sdílet to a nějakým způsobem to řešit. Myslím, že není vždycky úplně jednoduché ten problém pojmenovat, nebo prostě ty svoje pocity jakoby jo.“

3. Jaký máš názor na supervizi?

   „Supervize mi přijde skvělá. Nejdřív jsem k tomu byla taková jako skeptická, protože nejsem člověk, co má rád takové ty jako skupinové věci. Ale teď mi přijde, že je to fakt jako super. Že prostě fakt jako tam se s lidmi řeší podobné problémy a pobavíš se o tom, což je jako skvělé. Jednak se ti tak jako uleví, jednak na to dostaneš jiné názory, zjistíš, co řeší ostatní. Je to takový hrozně jako obohacující.“

4. Myslíš, že by supervize měla být povinná nebo dobrovolná?

   „Já nevím no, já bych na ní chodila tak jako tak. Asi jako dřív. Jakože kdyby byla jako dobrovolná tak předpokládám, že by byla nějak doporučovaná, takže ten člověk minimálně ze začátku jde si to třeba vyzkoušet a pak zjistí prostě, že to funguje, tak tam jako chodí. Vlastně mi přijde, že to je trochu z mého pohledu vlastně jedno.“

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?

   „Jo to jo. Nebo spíš, možná ne úplně vzdělávání, ale právě spíš takový to, že se dozvídáš něco o sobě. Jakože se učíš prostě takové ty měkké dovednosti. Komunikace, naslouchání a všechny tady ty věci. Takže asi si myslím, jakože jo.“

6. Účastnila ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?

   „Ne.“

7. Měla bys zájem o námi pořádané kurzy?

   „Jako obecně jo. Ale teď v tuhle dobu jako ne. Protože to nějak spíš jako nezvládám, protože toho mám teď hodně. Jednak v práci, kde se musím učit nové věci, jednak okolo rodiny. Teď na to prostě nemám kapacitu, ale jinak zájem o tyhle témata jako mám, jinak by člověk asi nešel ani dělat dobrovolníka do takové organizace. Mě se to třeba strašně líbí, že to děláte. Že to není jenom takové, jo potkávají se děti s dospělýma a někde si spolu hrajou a tak, ale že je tam prostě ten přesah.“

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měla zájem?

   „Teďka z hlavy, nevím, jestli mě něco napadá. Ale tak možná obecně. Řešení třeba těch konfliktních, nebo ani ne konfliktních, ale těch problematických situací při schůzkách, ale to nevím, jestli je úplně jako na kurz. Je to vlastně asi něco co jsme trochu dělali při tom víkendovým školení, takže to asi není úplně, nebo možná to je na nějaký jako workshop prostě víc do hloubky no, ne na nějaký kurz. To mi přijde určitě dobré. A pak jako ty další věci. Jakože tím, že třeba Týnka tady ty problémy nemám, tak já to úplně jako nevyhledávám, ale zajímá mě to prostě, jakoby různé kurzy, právě jak komunikovat s dětmi, co mají autismus a tak. Protože tam máme nějaké autisty, že jo. Ale jinak mě jakoby teď nic úplně konkrétního nenapadá.“

9. Kolik bys jich ročně ocenila? A v jaké délce?

   „Hm. Tak podle mě jestli to má mít nějaký jako smysl, aby člověk šel do hloubky, tak to musí být prostě alespoň půl den třeba, jako časově. Nebo i víc, protože za dvě hodiny toho člověk moc neudělá, zvlášť když tam máš mít zpětnou vazbu a nějaké takové věci. Mě praktické kurzy asi jako vyhovují tak nějak víc. Teoretický věci si člověk může přečíst, že jo. Víš jakože. Je skvělé když tam přijde nějaký člověk z praxe a je to jiné než když si člověk přečteš knížku a že mi přijde, že je důležité,

aby tam byl nějaký prostor na diskuzi než jenom to, že někdo něco odvykládá. To mi obecně tenhle formát přijde nejméně přínosný ze všech možných formátů. Takže minimálně když tam má být nějaká hlubší diskuse a lidi o tom tématu mají nějak přemýšlet tak si myslím, že jako třeba dvě hodiny je fakt málo většinou. Zvlášť když to téma je nějak závažnější. Alespoň půl denní by asi měly být. Nevím no. Třeba 4 ročně. To je možná hodně. Ale vy těch dobrovolníků máte hodně. To jako neříkám, že bych se zúčastnila asi úplně všeho. Já bych se zúčastnila asi 2 ročně. Jako jo. Víc si teď asi nějak nedokážu představit, ale věřím, že tam jsou i lidi, kteří to vlastně studujou a chtějí se tomu věnovat a vlastně mají daleko o to hlubší zájem."

10. Jakým způsobem bys chtěla, aby ti kurzy byly nabízeny?
    „Emailem je v pohodě. SMS by mi vadila, volání by mi přišlo, že se na to nějak tlačí. Přijde mi email super, zmínit to osobně na těch supervizích. Možná a to o tom máte přehled vy, když se podíváte na ty děti a dobrovolníky, tak nějaké konkrétní kurzy nabízet konkrétním lidem podle toho prostě s jakým dítětem pracujou a tak. Tak to jo. Jinak tak nějak plošně si myslím, že to nemá moc jako smysl. A pošta je vypisování papírů, to víte."

11. Stála bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?
    „Jo to asi jo. Poslat to třeba víckrát. Připomínání mi přijde, jakože dobrý. Tejden předem mi to přijde ideální. To se dají ještě věci nějak jako naplánovat."

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišla?
    „Nevím no. Třeba nějaká jako neočekávaná situace. Člověk třeba onemocní nebo tak. Zájem bych jako neztratila, když bych se přihlásila tak bych přišla a nebo si to rozmyslela hodně předem a dala vám vědět. Mě to přijde hrozné, když se někdo přihlásí a pak nepřijde. Jsou situace, kdy se to dá pochopit, že se jako stane bůh ví co, ale."

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který byste u nás uvítala?
    „No nevím. Asi jsem nad tím úplně nepřemýšlela. Možná něco podobného jako typu těch supervizí. Něco takové jako kolektivní věci. Ale žádné konkrétní nápady nemám, protože jsem na žádným nebyla, tak moc nevím, jak moc děláte prakticky nebo jsou to spíš jako přednášky. Nějaký online kurzy, to nevím, mě to nějak třeba moc neláká.

Jako jsou asi lidi, co by to mohli uvítat. No já o to úplně moc nestojím. Spíš takový ty jako skupinový věci, kde ti lidi řeší nějak společně co se vlastně děje a jak to tak nějak dál komunikovat ty konfliktní situace. A takový různý ty věci. To mi přijde dobrý. Ale jako konkrétní návrh formátu, jak by to mělo vypadat, vlastně nemám. To může být taky kurz vlastně."

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

„Pro osobní rozvoj. Nevím no. No mě to přijde jako důležitý no. V případě prostě té HESTIE je to hodně třeba u mě o komunikaci těch vlastních jako emocí a problému a tak, což je prostě vždy hrozně dobré. Jsou to i ty profesionální věci. Člověk se přitom učí něco nového, protože se prostě dostáváš do situací, do kterých by ses v běžným životě prostě nedostal jakože. Sám se rozhodneš, že chceš jako něco dělat, tak si z toho prostě vždycky odneseš nějaké jako věci i sám pro sebe."

Příloha G - Rozhovor s respondentem č. 7

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dává?
   „To stoprocentně. Do toho jsem i vlastně šel. Nebo s tím jsem do toho šel, protože jsem očekával, že se dozvím hlavně něco osobě asi. Což v prvé řadě byla i moje největší obava, jestli jako na to budu stačit, jestli jako nebudu dělat něco blbě. Potom teda na supervizích jsem i zjistil, že spousta situací jsou takový, který můžou potkat třeba i mě v bucucnu s mýma dětma, nebo v běžným životě můžu potkat nějaký dítě, co bude mít nějaký záchvat nebo něco. A v tomhle smyslu mě to hrozně obohacuje no."

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučil?
   „No asi hlavně to, abych nesoudil a nenálepkoval si lidi podle toho, jak vypadají nebo jak se na venek chovají, a trošku víc se snažit se v tom mírnit a počkat, až se to jejich chování vysvětlí nebo je trošku víc poznám."

3. Jaký máš názor na supervizi?
   „To je úplně supr věc. Tak jak to říkali vlastně i ty nový dobrovolníci dneska na supervizi ti nový dobrovolníci, tak je to perfektní, jak je to všechno v pohodový atmosféře a přátelským duchu. Úplně nadšenej jsem ze supervizora Tomáše, kterej mi přijde, že opravdu ví, o čem mluví. Což je největší pomoc, že už v těch situacích byl a zažil je a dokáže poradit a má to hlavu a patu a ví si rady. Zároveň když je situace, která nemá řešení z naší strany, tak to dokáže i vyhodnotit a říct, hale to prostě nedokážeme řešit, to neřeš, smiř se s tím. Což je taky úplně supr."

4. Myslíš, že by supervize měla být povinná nebo dobrovolná?
   „Určitě povinná, myslím si, že bez toho to nejde."

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?
   „Určitě. Tak jak se člověk setkává v prvé řadě, co zažívá on s tím dítětem, tak potom ta supervize mu dá nějaký návod jak si poradit v situacích nebo minimálně mu řekne, hele jo udělal si to dobře. A pak se člověk učí. Ale potom i mnohokrát problémy, který řeší jiní dobrovolníci tím, že je člověk vyslechne a má to hnedka z první ruky, tu situaci. A kdyby sám se ocitl v té situaci tak už má nějaký návod. Což je taky nedocenitelný."

6. Účastnil ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?
   „Ne.“

7. Měl bys zájem o námi pořádané kurzy?
   „Já spíš mám problém časovej. Že už teďka mi ta HESTIA bere maximum toho času, co jsem ochotný do toho investovat. Všeobecně se rád vzdělávám, ale mám rád i jiný aktivity. Možná kdybych se rozešel s přítelkyní, ale to nechci přivolávat, tak bych měl víc času.“

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měl zájem?
   „Nevím, já jak už jste rozesílali to ADHD, tak jste psali, jestli bychom měli nějaký nápad na vlastní témata, který by nás zajímala. Tak jsem o tom přemýšlel, ale tím jak nejsem vzdělaný v tomhle oboru tak ani nevím, co by mě mohlo potkat, nebo zajímat. Vůbec netuším.“

9. Kolik bys jich ročně ocenil? A v jaké délce?
   „Pro mě je náročnej i jeden. Ale když bych si to časově nějak dovedl představit tak 2 – 3 ročně. To si myslím, že pro ostatní může být časově zvládnutelný. A jak dlouho záleží asi na tématu. Nevím konkrétně.“

10. Jakým způsobem bys chtěl, aby ti když tak kurzy byly nabízeny?
    „Asi emailem. To je takový, jakoby neotravný. Že vidím, že to přišlo, uchová se mi to, můžu se na to kdykoliv podívat. Ale když vidím třeba rovnou, že na to nemám čas nebo chuť tak to smažu a nezabere mi to tolik času, jako třeba kdybyste volali, nebo psali. To už bych nějak z toho asi cítil, že musím hned odpovídat.“

11. Stál bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?
    „Vlastně bych asi nepotřeboval připomínání. Bez diáře bych se neobešel a jsem tak nějak zvyklej si z práce vše poznamenávat.“

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišel?
    „No, asi nějaká pracovní povinnost, cesta.“

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys uvítal?

„Já si myslím, že nebude nic lepšího než supervize. Když to člověk bude vypisovat to, co se mu stalo, tak to zabere víc času, než když to řekne tady a rovnou má tu zpětnou vazbu. Navíc když jste ochotný umožnit to, že člověk nepřijde. Někdy se to prostě stane, že to nejde. Ale myslím si, že supervize je to nejlepší co může být. Jednak teda se dozví hned odpovědi na své otázky. Takže já pochybuju, že je něco efektivnější."

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

„No tak já jsem, vlastně když jsem šel do HESTIE, tak jsem vůbec měl takovej splín, že jsem jakoby neměl důvod proč bejt spokojenej. Nevím nějaký vytyčený životní cíle do tý doby jsem měl splněný. A byl jsem takovej zhnusenej, všeobecně z toho že šéf je prostě na prachy a samý problémy v práci. A taky jsem tehdy neměl žádný spokojený vztah nebo nic takovýho. Takže vlastně jen to, že člověk dělá radost, to mu dělá radost. To je super. A jinak teda můj osobní vývoj se tak nějak posouvá od toho, že jsem měl strach, jestli tomu dítěti neuškodim, to už jsem překonal, protože jsem si uvědomil, že to vlastně není taková věda, že stačí být s ním a být na něj milej a prostě ten čas s ním hezky strávit a pochopit ho. Spíš teda se začínám dostávat do fáze, že mi na tom dítěti začíná nějak záležet. A když se člověk zjistí, že to dítě má problémy vlastně, tak jak se spíš vyrovnat s tím, že člověk nemůže nic a ví, že se to dítě trápí. Tak to je další krok v tom dobrovolnickým vývoji."

Příloha H - Rozhovor s respondentem č. 8

1. Můžeš o dobrovolnictví mluvit jako o něčem, co ti něco dává?

   „Jo určitě můžu. Já si myslím, že to je pro každýho přínos dobrovolnictví. Asi by nemělo cenu, dělat něco, co ti jenom něco bere. Jakože tady v tom případě to bere samozřejmě čas a asi nějaký finance, nějaký takovýhle věci možná. Ale dává to určitě jako spoustu věcí. Myslím si minimálně dobrej pocit z toho, že děláš něco. Potom mám teda pocit, že to přináší spoustu přátel, že jako díky pětipéčku fakt znám spoustu úžasnejch lidí. A jako že mám pocit, že ten okruh lidí se rozšiřuje. A že to jsou fakt lidi, s kterejma držuju kontakt a každýho ráda vidím, že mi to dělá radost jezdit s nima na ty akce a tak. A mimo dospělejch kamarádů to přináší i ty malý kamarády a tu radost z toho, že oni jsou prostě rádi, že pro ně něco chystáme, a jakože i když některý jsou takový, že člověk nemá úplně takový pocit třeba jako. Nějaký konkrétní příklady vím. Ale jakože pak mám pocit, že když vidím, jak oni o tom pak mluvěj tak si říkám tak super i když jako tak nevypadali. Takže jako jo, je to hrozně obohacující zkušenost.“

2. Je něco, co ses díky dobrovolnictví naučila?

   „Já si myslím, že minimálně jsem se zlepšila v nějaké komunikaci s lidmi jakože. Že člověk přijde do styku s novýma lidma a musí se naučit mluvit před nějakou skupinou lidí, kterou třeba na ani supervizích nezná, tak mám pocit, že určitě ta komunikační schopnost se zlepšuje. A pak mám pocit, že jsem se díky tomu naučila znát trochu Prahu. Popravdě než jsem byla v Pětipéčku tak jsem znala cestu na nádraží a do školy, protože jsem v Praze nikdy nebydlela a pak jsem na ráz trefila už někam dál. Takže určitě i to. Přemýšlím ještě co tak. Možná mě to ještě nějak naučilo reagovat na nějaký konkrétní situace. Jako když je člověk někde s dítětem a to dítě se zachová nějak nepředvídatelně. Tak mám pocit, jako poprvé jsem ze sebe byla nešťastná, že jsem třeba špatně zareagovala nebo prudčeji. Ale když se ty situace opakovaly, tak to člověk bere jinak. Takže asi to.“

3. Jaký máš názor na supervizi?

   „Já mám supervize tady docela ráda. Mám pocit, že bychom všichni tady seděli klidně o 3 hodiny víc. Jen je to takový pro nás všechny náročný časově si ten čas jako udělat, ale nemám z toho zkrátka pocit, že by to někoho obtěžovalo. A naopak, že jsou všichni rádi, že se můžou tak jako vidět, sejít, podělit se o ty problémy, říct si to.

Nebo si říct ty veselý příhody což je taky fajn. Takže já mám ty supervize hrozně ráda i se mi líbí ten systém, jak to vlastně probíhá. Že každej může napsat plusy a mínusy a potom jakože se o těch témtech diskutuje, vzájemně si nějak dáváme rady. Že to není jen vykecávání před supervizorem, kterej nám pak dal zpětnou vazbu. Ale fakt to je takový hodně interaktivní s těma ostatníma."

4. Myslíš, že by supervize měla být dobrovolná nebo povinná?
   „Já si myslím, že na tý supervizi je super ta 80 % účast. Že má člověk možnost tam nepřijít, když se mu to fakt nehodí. Ale myslím si, že je super, když je ta supervize. Jakože i když člověk nemá nic, co bych chtěl konkrétně řešit, tak ale potom kolečku, kdy vlastně slyší, co ty lidi řeší, tak třeba najednou si v hlavě řekne no jo, vždyť tahle situace byla strašně podobná a jako myslím se, že i člověku, kterej má pocit, že mu to nemá co dát, protože vztah s partákem je parádní a všechno klape tak jak on si představuje, tak mám pocit, že ale jemu to může dát minimálně jako pohled od jiných lidí. Myslím, že by to mělo zůstat povinný tak jak to je. S tou možností, že když se ti to nehodí, tak nemusíš přijít, případně se domluvit alespoň na nějakém setkání s koordinátorem."

5. Vnímáš supervizi jako formu vzdělávání?
   „Jakože asi jo. Jako nevím, jestli bych to nazvala vzděláním, ale spíš zdroj informací. I když ale jo, je to asi forma vzdělávání řekněme, úplně taková jiná než normálně. Přece jenom je to takový, že je tam někdo kdo má na to vzdělání, aby mohl dělat supervizora."

6. Účastnila ses námi pořádaného kurzu? Popřípadě můžeš k němu říct zpětnou vazbu?
   „Ne."

7. Měla bys zájem o námi pořádané kurzy?
   „No jakože jo, určitě jo. Mě si i to ADHD líbilo a vím, že jsem o tom dost přemýšlela, že bych se přihlásila, ale nějak nakonec mi to časově přišlo příliš náročné, abych sem kvůli tomu jela. Ale jo mě se ty kurzy, přednášky takový věci líběj. Vím že byla přednáška o tý náhradní rodinný péči pořádaná. A jako mám pocit, že je to určitě strašnej přínos a že právě to může zase dát nějaký další vítr do toho partnerství s tím partákem, nebo do toho partáctví. Že ti pak dojde spousta věcí. Jo on tohle dělá

protože má ADHD ne proto, že mě chce naštvat. Myslím, že ty přednášky nebo ty školení jsou fajn.“

8. Jsou nějaká konkrétní témata kurzu, o která bys měla zájem?
„To asi nemám. Asi nemám, já si myslím, že to je jako, no možná teďka jako tak v hlavě mám ty děcký domovy, protože popravdě do toho moc nevidím, jak to funguje, jakože jaký jsou ty typy dětských domovů. Takže jak tohle funguje, by mě asi zajímalo. Ale jinak mám pocit, že každý školení o nějakém problému těch dětí je prostě super. Že to je vždycky přínosný.“

9. Kolik bys jich ročně ocenila? A v jaké délce?
„Já si myslím, že takové dva za rok by asi stačily jakože. Ta délka si myslím, že to je takové nějaké, záleží na tématu. Že jsou témata, který stačí formou přednášky, prostě fakt jednou vyložit, ale pak si umím představit, že jsou náročnější psychický poruchy u dětí jako třeba nějaký autismus a na to asi jedna přednáška nestačí, aby člověk pokryl všechny možný formy autismu a jak se to projevu a tak. Takže si myslím, že hodně ta délka záleží na tom tématu.“

10. Jakým způsobem bys chtěla, aby ti kurzy byly nabízeny?
„Tak normálně jak jsou, že přijde prostě email.“

11. Stála bys o připomínání kurzu? Popřípadě jakou formou a kdy?
„Jo tak to určitě. A zase podle mě stačí email, nebo smska. Fakt jen taková nějaká zmínka, že to je, že bude. Aspoň třeba týden předem, aby to bylo a potom třeba klidně dva dny předem. Klidně víc. Mě se fakt často stávalo, že jsem zapomněla na supervizi a jakože někde jsem byla a Nikča mi třeba psala, že je supervize. Tak jsem jí psala, ať mě omluví, že nedorazím, protože jsem na to úplně zapomněla. Takže tak.“

12. Za jakých okolností bys na kurz nepřišel?
„Tak kdybych byla přihlášena tak asi nějaký vážný věci, jako hodně vážný. Že si nemyslím, že kdybych se přihlásila na kurz a měla bych o něj zájem, že bych si to nezařídila, abych na něj mohla přijít.“

13. Napadl tě někdy jiný způsob vzdělávání, který bys uvítal?

„Asi ani nenapadlo. Já popravdě mám ráda to, jak se zaškolují nový dobrovolníci tu víkendovku to se mi strašně líbí a potom mám hodně ráda tu víkendovku před táborem. Že to je taková hodně zajímavá forma vzdělávání. A mám pocit, že taková víkendovka vyjedeme si společně někam do přírody se skupinou lidí, je fakt parádní. Takže ty víkendový, i s tím odjetím někam mi přijdou fakt super. Že vím, že před tím táborem to těm lidem hodně dá. Jasně, je to spousta informací na ráz, ale mám pocit, že je to velice přínosný."

14. Co znamená dobrovolnictví pro tvůj osobní rozvoj?

„Tak pro mě to znamená to, že jsem schopná nějak, někomu vlastně nabídnout sebe, když to tak řeknu. Že vlastně jsem schopná trávit čas s někým, kdo není stejně starej jako já a kdo vlastně mi za to nezaplatí. Kdo mi za to nedá mi, jako nějakou výplatu nedá mi za to vlastně ani jako, jak to říct, nějaký jako příliš velký intelektuální obohacení. Že v podstatě je tam nějaká radost, nebo nějaký takový. Takže to mám pocit, že to mi hodně přináší v osobním rozvoji, že se dokážu někomu nabídnout i přesto, že to pro mě není až tolik lukrativní. A ještě přemýšlím. Mám pocit, že mi to přináší hrozně moc věcí, ale nedokážu to všechno dobře formulovat. Asi i zvedání si sebevědomí, že člověk má pocit, že je obyčejnej ale pro někoho dokáže být neobyčejný jen tím, že s ním jenom je. A mám i pocit, že to je i takový nějaký nacházení sám sebe. Tím, že se dostaneš do situací, který vlastně jinde nevzniknou. Že ty situace jsou dost odlišný od normálního života. A nutí tě to nějak zareagovat. Takže mám pocit, že pak ten přínos je v tom, že zjistíš nějaký svoje hranice. Že zjistíš, že tohle tě fakt naštve, nebo že tohle je ještě pořád v pohodě. Tak v tom taky vidím velký přínos pro můj osobní rozvoj. A mám pocit, že mě to i dost směruje, v tom že vím, že tohle chci ještě pár let určitě dělat a že vlastně až jednou to nebudu moct dělat jako dobrovolník, tak ale budu chtět podporovat nějakou jinou formou a budu se snažit vždycky už tohle vidět, že ty problémy tady jsou nějaký takovýhle. Jako třeba moje mamka si to neuvědomuje. Víš jako spousta lidí, který to nedělaj, vlastně si nedokážou představit, jaký děti jsou, který jsou z náhrady, s ADHD, který jsou autisti prostě. Lidi jako mají představu autismu, jako jim to podávají média a tak, a tak mám pocit, že mi to dává nějaký reálný obrázek toho, jak to vypadá a vím že už pak budu vědět, že ty problémy jsou tady takový a že už mi to nebude vlastně nikdy

jedno, že se k dětem takhle může někdo chovat, tak jak se k ním chová. Takže asi tak.“

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Aneta Rybáříková
Obor: Vzdělávání dospělých
Forma studia: prezenční
Název práce: Vzdělávání dobrovolníků v mentoringovém programu Pět P v konkrétní organizaci
Rok: 2018
Počet stran textu bez příloh:42
Celkový počet stran příloh: 27
Počet titulů českých použitých zdrojů: 17
Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1
Počet internetových zdrojů: 8
Vedoucí práce: PaedDr. Jarmila Klugerová, Ph.D.